

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Odprti v novo!

Pred nami je novo leto, nova pot, ki jo bomo, če Bog da, skupaj prehodili z vami, bralkami in bralci. Vsem zopet izražam iskrena voščila. Da bi ne bila prazna, jih želim motivirati.

Živimo sredi zapletenih dogodkov (kdaj pa pravzaprav niso bili taki?); nekateri izmed teh so tako povezani med sabo, da jih več ne moremo ločiti enega od drugega; zopet nekateri so tako zapleteni, da nas lahko kar zbegajo, če o njih ne razmišljamo z razsodnostjo. Pri tem mislimo na osebne, družinske, narodne in mednarodne zadeve. Saj konec koncev živimo v svetu vedno manjših razdalj, ki na neki način postaja vas.

Zbeganost? Vernik in človek dobre volje sta izbrisala to besedo iz svojega slovarja, ker čutita v sebi odmev tistega »Ne bojte se!«, ki je bil pred davnim izrečen najprej v Palestini, pred 17 leti pa v Rimu; in odtod je odmeval po vsem svetu, tudi v Gorici in Trstu leta 1992.

Naš časopis noče prinašati samo vrednot, ker bi bilo to premalo. Ponujati človeku samo to, kar je človeškega, bi pomenilo ga ne poznati v celoti. Bistvo in jedro našega obstoja in delovanja je oznanjevanje; in to je edinstveno, ker je božje. Na tej podlagi gradimo našo vsakdanost. Oznanjevanje se uresničuje tudi v kulturi, vrednotah, pogumu, veselju in politiki v najboljšem pomenu besede.

V novem letu bomo poleg novih srečevali stare - krajevne in splošne, politične in finančne - probleme; tiste, ki zadevajo nas, zamejske Slovence, in že dolgo čakajo na ustrezno rešitev; problem upadanja rojstev predvsem med slovenskim prebivalstvom, oddaljevanje velikega dela naših ljudi od Cerkve (kdaj se bomo končno lotili obravnave tega problema duhovniki in laiki skupaj?), problem enotnega političnega zastopstva. To so le najpomembnejši.

Te in druge bodo teme, o katerih bomo razpravljali v posameznih številkah našega tednika. V njem je prostor za vsakogar, ki mu je pri srcu naša skupna stvar.

Vošči in pozdravlja

Dušan Jakomin

Januar - mesec katoliškega tiska

Že več let posvečamo goriški in tržaški Slovenci v mesecu januarju posebno pozornost problemu katoliškega tiska. Konkretno pri tem mislimo na naš časopis, na Mladiko in na Pastirčka; med našimi bralci sta kot verski občili dobro sprejeti Družina in Ognjišče.

Kaj bi bilo z nami, ko ne bi imeli teh glasil, predvsem Katoliškega glasa in Mladike? Nekdo je zapisal, da si ne more zamisliti živega kristjana, ki ne združuje nedeljske svete maše z verskim tiskom. Tako pomembnost ima danes katoliški tisk. Zato je prav, da mu posvetimo cel mesec.

Janez Pavel II. in naš škof stalno poudarjata pomembnost katoliških medijev in se večkrat vračata k vlogi le-teh v življenju vernikov. Ni to le zadeva posa-

meznih uredništev; ljudje ne smejo ostati odmaknjeni od svojega časopisa. Zato upamo, da se bo kdo oglasil in povedal kaj svojega s tem v zvezi.

RADIO OGNJIŠČE

- 104,5 Krvavec
- 105,9 Kum
- 107,3 Boč
- 107,5 Sveta gora
- 91,2 Tinjan

Tel. (0038661) 152 11 26, 152 10 35
faks (0038661) 152 13 62

Mednarodno leto družine. Kaj pa potem?

Ko se izteka mednarodno leto, ki sta ga Organizacija Združenih narodov in Cerkve posvetili družini, bi se rad spet vprašal, zakaj je le-ta še vedno najstarejša in najbolj trajna ustanova med ljudmi.

V zadnjih desetletjih je prišlo do neverjetnih dosežkov v tehničnih in znanstvenih vedah, v medicini, v kulturi. Na žalost pa so se razvile tudi negativne in neprijetne zadeve: vojne, genocidi, posiljevanja človeka in narave. Družina je bila vedno v središču tega dogajanja, ki ga je doživljala kot trpeči protagonist. Tradicija je šla v pozabo ali se je zabrisala, tako da ni več jasnih točk za orientacijo; dogaja se kot v raji, ko je človek mislil, da lahko živi brez Boga, in je izgubil svojo poklicnost: biti jeziček na tehtnici v stvarstvu.

Boga smo odpravili in ustvarili nova božanstva: denar, blagostanje, stvari, uspeh. Vrednote, kot so solidarnost, usmiljenje, altruizem, medsebojno spoštovanje in zvestoba, so šle v pozabo; njihov pomen se je močno zmanjšal. Nekatere javne osebnosti bi nam rade kar naprej dokazovale, da sta služba ali naslov bolj pomembna kot zahteve po socialni pravici, ki jih izraža skupnost. Sredstva javnega obveščanja nam po eni strani ponujajo neumna kreganja in majhne histerične izpade naših politikov, kot da gre za tragedije vsega človeštva; po drugi strani pa prikazujejo grozne dogodke, kot so dolgoletne vojne, genocidi in smrtonosne epidemije - če se sploh še spomnijo nanje -, kot da bi šlo za reklamno napoved novega izrednega filma.

Povezava s starši in z družino postaja vedno šibkejša, tako da se izgublja občutek pripadnosti in da imajo nove generacije vedno večje težave pri iskanju modelov za identifikacijo.

Poglejmo, kaj se godi na primer z osebnimi imeni. Nekoč je predstavljalo dajanje imena obred, preko katerega se je otrok vključil v življenje družine in skupnosti, ki ji je pripadal. Danes ni več tako. Vsi iščejo moderna imena, morda francoska, angleška, slovanska; ali pa originalne oblike, morda izmišljene, kakor da bi hoteli izbrisati spomin na stare očete, na sorodnike ali na češčenje svetnikov. To sicer ne predstavlja krivde; gre pa gotovo za izbiro, ki nas pelje v izgubo občutka pripadnosti in kontinuitete. Gre za trganje korenin in uničevanje dela naše zgodovine. Mlajše generacije tako ostanejo brez tistega odnosa s starimi ljudmi, ki je nekdanj pomagal, da so se prenašale izkušnje in vrednote iz ene generacije v drugo. Zato ni več spoštovanja nekaterih vrednot. In ko je vsa napetost usmerjena v pridobivanje materialnih dobrin, za katere so ljudje pripravljeni plačati vsako ceno, tudi s kompro-

misi, tedaj ni več prostora za zvestobo in poštenost.

Zato se dogaja, da najšibkejši, ki nimajo dovolj kritične presoje, sprejemajo lažne vrednote, ki jih hvalijo predstavniki nizke politike; tiste politike, ki je večkrat rasistična in ki zna uporabljati lepe besede, pozablja pa na smisel za skupnost in pravo solidarnost. Nekoč so obstajali prodajalci čudežnih napojev in potujoči čarovniki. Danes nas zadovoljujejo televizijski napovedovalci, ki govorijo o vrednotah, kakor da bi šlo za proizvode znanih sponzorjev.

Novi maliki, ki so nadomestili Boga, dajejo takojšnjo zadovoljitev in vse, kar hoče človek takoj. Človeku se znajo prilniti in ga prevrati; ne zahtevajo truda, tako da ni več prave želje po iskanju resničnih življenjskih vrednot. Tudi ljubezen postaja proizvod za uporabo, zato je na prodaj in nima več pravega pomena.

V takem ozračju družina popusti ob prvih težavah. Otroci rastejo v zmedenosti in nimajo kompasa, ki bi jih vodil proti jasni bodočnosti. Vsi pa vemo, da imajo otroci vsaj nekaj časa veliko potrebo po vodiču in po zaslombi. Samo tako se bodo znali s svojimi močmi lotiti kritičnih trenutkov na življenjski poti in sprejemati odpovedi, žrtve in bolečine, ki jih prinaša vsak dan.

Včasih se zdi, da hočejo mladi ljudje prekiniti vsak stik s svojo družino. V resnici pa bi radi, da bi spet prišlo do možnosti za razgovor s starši o bistvenih temah človeškega obstoja.

In tako so spet klicani na odgovor očetje in matere. Če hočemo pomagati svojim otrokom, moramo stalno z zavzetostjo skrbeti za to, da se

obnovi odnos ali da se ustvari nov stik. Za uresničitev dialoga je treba znati poslušati, analizirati, razumeti, skupaj iskati, potrebne pa so tudi medsebojno odpuščanje, iskrenost in pomoč, ki jo dajemo in sprejemamo.

Brez dialoga ni pomoči. Kolikokrat je težje vprašati za pomoč kot pa jo ponuditi! Zato se prekine komunikacija, ne pride do medsebojnega razumevanja in ljudje se počutimo nezadovoljni, zagrenjeni, brez možnosti rešiti svoje probleme; in smo verjetno tudi jezni na tiste, ki bi nam morali - po našem mnenju - pomagati, čeprav morda sploh ne vedo, kaj mi čutimo in kaj si želimo.

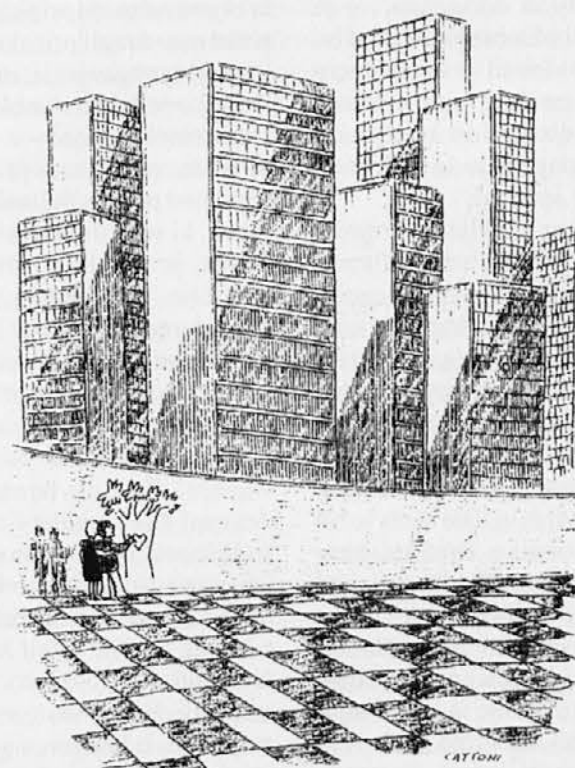
Družine, ki so v posebnih težavah, morda zaradi uživanja mamil enega njihovih članov, potrebujejo pomoč. Morajo razrešiti vsa vozlišča, ki so zamotala medsebojne odnose. Ne vedo več, kaj sta mir in sodelovanje. Te družine morajo znati vprašati pomoč brez strahu; paziti morajo, da jih težava trenutka ne premaga, zato morajo priti na dan s svojim problemom, ga jasno prikazati ter priznati svojo nezmožnost ga rešiti.

V teh družinah so globoke rane, ki se bodo lahko zacelile le z junaškimi dejanji, ko bo eden skušal razumeti drugega ali drugemu odpustiti.

Tudi zaradi mamil lahko pride do tega, da vidimo odnose, ki so se ustvarili v naših družinah, iz novega zornega kota. Zato ni prav, da izražamo sodbe; treba je odkrivati nove načine za razumevanje življenja. Morda bodo prav ti očetje in matere, ki so danes tako obupani, nekoč v oporo drugim družinam v težavah.

(Iz revije Il Delfino prevedel B.Š.)

Naše voščilo za leto 1995

Prinesimo več topline in ljubezni v družine, vasi, mesta in družbo!

Sv. trije kralji - modri z Vzhoda

V zgodbi drugega poglavja Matejevega evangelija srečamo »modre« (izobražence in znanstvenike časa), ki so na poti. Potujejo, raziskujejo zvezde. In njihova pot je iskanje kralja. Zakaj iščejo kralja? Iščejo nekoga, ob katerem bi lahko poenotili svoje življenje, kateremu bi vse življenje lahko postalo služenje; središče, okrog katerega se vse giblje. Iščejo nepoznanega, ki bi postal največje znamenje človeštvu. In glej, prikaže se jim zvezda (staro izročilo, ki je prisotno tudi v Kristusovem času, pravi, da se ob rojstvu otroka prižge nova zvezda), znamenje v njihovem vsakdanjem življenju. Vidi jo znamenje - zvezdo - in takoj stopijo na pot za njim. Prav v tem pa je pogosto težava duhovnega življenja - v (ne)zmožnosti se takoj odzvati. Greš k spovedi, poslušaj pridigo, bereš knjigo, slišiš močno vzpodbudno besedo..., toda nič se ne zgodi, ker vse to ne prodre v tvojo vsakdanost. Mogoče se kdo s tem celo ponaša in napihuje, a to mu ne koristi.

Če je znamenje dano v vsakdanjem življenju, se le-to dejansko že preobraža, spreminja, preoblikuje. Za modre je bilo znamenje že začetek preobrazbe lastnega življenja: takoj so se podali na pot. Smo na poti poenotenja vsega življenja, ko se naše življenje počasi spreminja. Preobrazba se torej odvija na ravni vsakdanjega življenja.

»Videti« pomeni prepoznati ti-

stega, ki ga iščeš; preko snovi gledati duhovno stvarnost nekoga, ki živi, gledati lepoto; imeti oko, ki more videti Boga v stvarih. In to duhovno stvarnost je treba iskati in najti v vsakdanosti, v Detetu. Tako se lahko vse poenoti (vsakdanost, zgodovina, izbire, študij, delo, odnosi, trpljenje, prosti čas...). Če iščeš osebo, jo tudi prepoznaš. In dete je oseba: »Videli so Dete« - to je velika sposobnost gledanja. Cerkevni očetje pravijo, da se pri spreminjenju na gori ni spremenil Kristus, ampak učenci, ki so ga videli v slavi, ki so videli njegovo dejansko »težo« - takšnega, kakršen je v resnici.

Modri so občudovali zvezdo: »Ko so zagledali zvezdo, so se zelo razveselili.« Bila je lepa in zares nekaj posebnega. Pozneje pa so bili pred Detetom z držo odnosa: zvezda je bila vendarle samo zvezda, tu pa je oseba! Deteta ne morejo la pogledati in nato oditi. Dar je bil v otroku prepoznati kralja (nesmiselno je namreč pričakovati, da se bo kaj spremenilo ali da boš sam kaj spremenil!).

Modri so darovali najdragocenejše. V tem je vzvišeno dejanje: darovati samega sebe. V tem daru se prepozna Gospod, ki je to prvi storil za nas. V našem darovanju samega sebe v vsakdanjem življenju (dogodki, skupnost, osebe, življenjske izbire...) prepoznamo Gospoda kot kralja našega vsakdanjega življenja.

Modri niso napravili deteta za kralja s svojimi darovi, ampak so s svojo držo naredili vidno njegovo kraljevskost - in to je naloga krščanskega življenja: narediti vidno božjo ljubezen v vsakdanjem življenju. To pa se lahko zgodi samo v ljubezni.

p. Germano Marani

Denarna pomoč ruskim pravoslavnim duhovnikom

Janez Pavel II. je večkrat izrazil željo, da bi ob jubileju leta 2000 prišlo do zedinjenja med katoliško in pravoslavno cerkvijo.

P. Werenfried van Straaten, ustanovitelj »Pomoči Cerkev v stiski«, se je takoj lotil udejanjenja tega načrta. Že nekaj mesecev organizira konkretne pobude v korist pravoslavne Cerkve v Rusiji. Preko krajevnih škofov prejema 6000 pravoslavni in 60 katoliških duhovnikov v Rusiji 1000 dolarjev na leto v pomoč za pastoralne dejavnosti. Nekdo je že označil to pobudo kot kolosalen načrt, ki ima dvojno vrednost: poleg ekonomske pomoči v glavnem ubogim ruskim pravoslavnim duhovnikom ima pobuda ekumenski pomen, ker se tako blažijo odnosi med katoliško in pravoslavno Cerkvijo v Rusiji.

Pomoč je stalna in ne občasna, namenjena celotni cerkvi in obenem v korist celotne države.

Ta poteza je presenetila ruske pravoslavne kroge. Pomislimo na pravoslavne duhovnike, ki delujejo v kakšni zakotni vasi te ogromne države.

V resnici prava evangelizacija izključuje vsak proselitizem. Evangelizacija pomeni tudi doprinos človeških vrednot, kot so medsebojno sprejemanje, absolutno pomanjkanje ljubosumja in tekmovalnosti.

Pravi ekumenizem in mučeništvo sta skupaj občutila bodisi katoliški kakor pravoslavni duhovnik v ječi za časa komunistične diktature. In to ju je zbližalo.

To so koraki, ki vodijo k zbližanju dveh Cerkva.

Rekordne številke: vsako leto gre k njemu 632.000 oseb

V Italiji ima le on - Janez Pavel II. - prvenstvo: nihče ne pritegne v toliko ljudi kakor on. Janez Pavel II. je imel leta 1994 40 splošnih avdienc, ki se jih je udeležilo 434.780 oseb, približno 11.000 vsakokrat. Drugih 197.280 oseb se je udeležilo zasebnih sprejemov. Tem 632.060 bi morali dodati približno 10.000 oseb, ki prisostvujejo vsako nedeljo molitvi angelovega češčenja na trgu sv. Petra; na tisoče oseb je prisostvovalo papeževim mašam v baziliki ali na trgu sv. Petra; večkrat so presegle število 10.000 (septembra ob srečanju družin jih je bilo nad 200.000). Dodajmo še tisoče oseb, ki ga pozdravljajo ob njegovih obiskih po italijanskih mestih. O množicah po svetu pa niti ne govorimo.

Tudi celovške Mohorjeve na trgu

Končno so tudi celovške Mohorjeve knjige zagledale luč sveta. Še nobeno leto se namreč ni zgodilo, da bi jih prehitelo tako celjske kot goriške, tokrat pa zaradi raznih težav ni šlo drugače. Vodja založbe dipl. inž. Kattinig je knjižni dar za leto 1995 predstavil na tiskovni konferenci v Slomškovem domu, kjer so se poleg avtorjev zbrali tudi predstavniki medijev.

Zbirka vsebuje:

- tradicionalni **Koledar** (v največji meri delo g. Kattniga), ki je posvečen predvsem Zijanom in njihovi noši;

- večernice šmihelskega dekana g. Krista Srienca z naslovom **Sprta brata**, s katerim je pisec hotel predvsem zbuditi slovensko narodno zavest pri koroških rojakih;

- stvarno knjigo (katere prvi del so izdali pri koprski založbi LIPA) novogoriškega primarija dr. Vasja Klavore **Koraki skozi meglo**, ki na prav nič poročevalski način opisuje soško fronto med Kobaridom in Tolminom v letih 1915-1917 in bi že sama po sebi zaradi bogate preobleke in vsebine zadostovala za knjižni dar;

- za mlajše bralce pa so v Mohorjevo zbirko uvrstili mladinsko knjigo popularnega avstrijskega avtorja Thomasa Brezina **Izguljeni v džungli**.

Na slavnosti sta bili predstavljeni tudi dve kaseti, in sicer ena ansambla Drava, ki praznuje 20-letnico obstoja in nosi naslov Vse je pesem; druga pa mešanega pevskega zbora Sele z naslovom Tu v planinah smo doma, na kateri so predvsem domače, selske pesmi; Podjunčanom in Rožanom pa bosta na razpolago še dve knjigi kot dodatek k redni knjižni zbirki.

Ker smo že pri knjigah, naj omenim še drugi del knjige Tako smo živeli (življenjepisi koroških Slovencev), ki je pred kratkim izšla pri Krščanski kulturni zvezi. Uredila jo je dr. Marija Makarovič in vsebuje 17 življenjskih zgodb, vrednih branja in razmisleka tako za starejše kot za mlajše bralce.

Silvester Čuk

Vsak dan nosimo v sebi božično skrivnost!

Wanda Osiris je veliko pomagala misijonarjem

Mesec dni po smrti znane in legendarne italijanske zvezde polpreteklega »avantspektakla« Wanda Osiris se je izvedelo, da je znana italijanska »soubrette«, ki je bila v svoji mladosti poznana po svojih lamé oblačilih in po svojem parfemu, ko je stopala kot kraljica po stopnicah proti publiki, darovala precej svojega denarja misijonarjem. S tem denarjem je misijonar Romano Confortini lahko zgradil v Afriki v mestu Monga na Slonokoščeni obali celo bolnišnico in več zdravstvenih domov. Wandissima, kot so Wanda Osiris radi imenovali njeni moški občudovalci, je zahtevala od misijonarjev, naj nikomur ne povejo, da jim daje denar, in prav ta stvar je vse ljudi ob sedanjem odkritju najbolj presenetila. Wanda Osiris je namreč delala v svetu show - businessa, ki vse obeša na veliki zvon, tako kot je tudi ona svoje drage obleke in večkrat nemogoče klobuke in turbane. Misijonar je še povedal, da je bolnišnica v Mongi izjemnega pomena za tamkajšnje prebivalce. O Wandi pa je dejal, da mu je pisala veliko pisem in ga bodrila pri misijonskem delu.

Nova knjiga pri Ognjišču

Zakaj ljudje trpijo? je naslov knjige, ki je te dni izšla pri verskem mesečniku Ognjišče. Podnaslov knjige je Zakaj Bog dopušča toliko trpljenja, če je vsemogočen in ljubi vse ljudi? Knjigo je spisal pridigar James Jones, ki je anglikanski pastor in redni sodelavec znane TV mreže BBC v Londonu, znan pa je tudi po nekaterih knjigah, ki obravnavajo krščanske in temeljne človeške teme. Knjiga Zakaj ljudje trpijo? je izšla kot deveta knjiga v zbirki Priročnik in je zelo bogato ilustrirana, v slovenščino pa jo je prevedla Anamarija Smrdel-Beniger. Vsebinske knjige je razdeljena na poglavja in ima tudi zgovorno platnico. Da ne bi kdo spet neupravičeno mislil, da Ognjišče izdaja stare knjige, naj povem, da je knjiga v Angliji izšla še le konec lanskega leta.

Življenje je težko. Od kod je prišlo trpljenje? Zakaj Bog česa ne ukrene? Kje je Bog? Božja kazen? Jezus: dobri umrejo mladi. Skrivnost ozdravljenja. Pot k Bogu, to so naslovi posameznih, preglednih poglavij v knjigi, ki skuša kar na najbolj enostaven in zato nič manj izčrpen način mlademu človeku povedati veliko več o trpljenju in končni smrti, kot sicer poskušajo druge knjige. Imenitne barvne fotografije in posamezni uokvirjeni vložki delo znamenitih ljudi ali pa iz Svetega pisma, knjigo samo še popestrijo.

R.B.

-jupa-

8. januar - Jezusov krst

Obnovi krstno milost

Ko je slovenski svetniški kandidat Friderik Baraga po šestih letih misijonskega dela med severnoameriškimi Indijanci prvič obiskal domovino, se je ustavil tudi v Dobrniču, kjer je bil krščen. Pokleknil je ob krstnem kamnu in se celo uro v solzah zahvaljeval za milost svetega krsta. Med pogani je to milost še toliko bolj spoznal.

Za vse, kar v življenju prejmemo, velja: kolikor več truda nas stane, toliko bolj znamo to ceniti. Vrednosti krsta, s katerim smo prejeli milost božjega otroštva, se premalo zavedamo in ga ne znamo ceniti, ker je večina od nas ta zakrament prejela v prvih mesecih, tednih ali celo prvih dneh svojega življenja. Dar nam je bil položen v zibelko. Brez naših zaslug nas je povezal z Bogom in z drugimi že krščenimi ljudmi z vezmi, ki so tesnejše kot krvne vezi družinskih članov. Ko odrastemo ter kot ljudje in kot kristjani dozorimo, moramo ta dar zavestno bogatiti s tem, da sprej-

memo nase tiste obveznosti, ki so jih ob krstu namesto nas sprejeli starši in botri.

V prvih stoletjih krščanstva, ko kristjani od svoje pripadnosti Kristusu niso mogli pričakovati drugega kot preganjanje, mučenje in smrt, ko je bilo treba biti kristjan - Kristusov učenec - z dušo in s telesom, ves in brez pridržka, so se na krst pripravljali odrasli. Priprava, ki se je imenovala katehumenat, je trajala po dve leti ali tudi dlje. Šele potem, ko se je krstni kandidat izkazal za pravno poštenega, zanesljivega človeka, je bil vključen v ožjo pripravo, ki je potekala ves postni čas in se je končala s krstom na velikonočno vigilijo. Krst je ponavadi podeljeval škof s potapljanjem, da so krščenci izkustveno doživljali nauk apostola Pavla: »Kakor ste bili s Kristusom pokopani v smrt, tako ste z njim vstali k novemu življenju.« Novokrščenci so si prizadevali živeti, »kot se spodobi za poklic, h kateremu so bili poklicani.« Zdaj je vedno več takih,

ki se za Kristusa odločajo kot odrasli ljudje, zato je Cerkev znova uvedla katehumenat, ki rodi lepe sadove po naših župnijah.

Ob letošnjem prazniku Jezusovega krsta se spomnimo svojega krsta. S tem zakramentom smo bili vcepljeni v Kristusa kot mladike na trto, vzdani smo bili kot živi kamni v duhovno stavbo, ki se imenuje Cerkev. Kako majava je stavba, če je gradbeni material slab! Za trdnost ali solidnost stavbe je pomembna vsaka opeka, vsak kamen. Francoski duhovnik Michel Quoist ima v svojem sodobnem molitveniku tudi razmišljanje o opeki, ki se končuje s prošnjo: »Gospod, ni pomembno, ali sem visoko na slemenu tvoje hiše ali globoko v temeljih, da bi bil zvest prav na svojem mestu v tvoji stavbi.« Naj v nas zaživi milost svetega krsta, da bomo trdno gradivo za božjo stavbo: kot solidni ljudje in kot dosledni kristjani v družbi in v Cerkvi.

Silvester Čuk

Novo leto v Italiji

Prvič v zgodovini Italije se je zgodilo, da je država doživela prehod iz starega v novo leto brez vlade. Politikom se je vedno posrečilo se pravočasno izogniti takim problemom, tudi ko je šlo za izvolitev predsednika republike. To sicer ni bogve kako pomenljivo, vendar pa je simptom negotovosti in nov znak nelagodja, ki ga v tem trenutku doživlja italijanska politika. Berlusconijev padec je bil napovedan, sicer pa bi lahko nastopil tudi čez nekaj mesecev. Očitno se je Bossiju mudilo odlepiti se od desnice, ker bi sicer izgubil konsenz svojih volilcev, ki so že nestrpni, saj ni Severna liga uresničila nobene točke svojega programa kljub temu, da je stopila v vlado. Prav to je tudi dokaz trhljivosti vladne koalicije, ki je nastala samo iz volilne računice in ne na podlagi usklajenih programov.

Kakor se je Berlusconi izkazal s spretno vođeno propagando, tako je bil potem neroden pri postavljanju vlade in svojega sistema oblasti. Z objestnostjo (njegovi se je pridružila aroganca zaveznikov) je razočaral institucije, odbil vso opozicijo in alarmiral industrijske in gospodarske kroge. Prav slednji so verjetno dali zeleno luč za krizo, ko so spoznali, da se država z Berlusconiem na čelu ne bo zganila s sedanje mrtve točke. Odločilna je pri tem ocena, ki jo je zaslužil finančni zakon v mednarodnih krogih: kljub vsem naporom in deklarativni reformni usmerjenosti nove republike ta manever ne bo učinkovit in Italija v Evropski zvezi ne bo mogla slediti koraku najmočnejših.

Berlusconi je znova dokazal, da ni državnik in da ne zna niti skrivati svojih interesov. S trditvijo o Bossijevega izdajstvu volilcev in zahtevu po predčasni volitvi pa dokazuje, da je nepopolni večinski volilni sistem v Italiji zamenjal za predsedniško vlado ameriškega tipa. To si desnica sicer želi, vendar pa v Italiji še ni uresničeno. Tak sistem pa je za Italijo močno vprašljiv, ker v bistvu vsiljuje volilcem, da se ločijo na dva tabora, ki sta sprejemljiva, če sta oba demokratična, to se pravi relativno zmerna. Sedanji

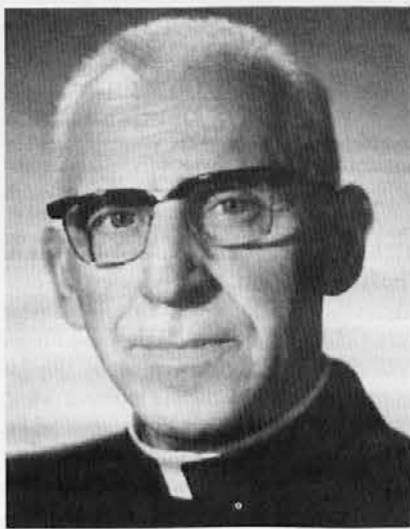
Novoletnemu govoru predsednika republike je po tv-zaslonih sledilo 14 milijonov državljanov.

razvoj v Italiji, kakor ga razlagata desnica in Berlusconi, pa naj bi pomenil samo izbirati med desnico in levico, ali - še bolj drastično (njim se seveda splaša taka razlaga) - med fašizmom in komunizmom. Vrača se torej rdeča revolucija kot strašilo hladne vojne, ki danes ni več upravičeno, je pa v Italiji še vedno hvaležno propagandno sredstvo, ki se bo obrestovalo, če bosta na tako razlago pristali sredina in levica. Prav tako se spet govori o fašizmu kot o možnem sogovorniku in alternativni. To bi pomenilo prisiliti italijanske volilce - in navsezadnje tudi nas -, da bi na volitvah izbirali med fašizmom in komunizmom. Potem ko smo preizkusili enega in drugega, je taka izbira nemogoča in nesprejemljiva. Igrati na to karto ni pošteno in volilci gotovo ne bodo nasedli.

Zdaj se na veliko govori o tehnični vladi in o predsedniku, ki bi ne bil vezan na stranke. Dejansko je italijanska gospodarska situacija taka, da se morajo za tak tip vlade sporazumeti ne samo za dobo pol leta, ampak za celotno zakonodajno dobo. Zato tako vlado imajo tudi zgled v Ciampijevem ministrskem svetu, ki je postal vzoren tudi za tujce.

- S

Umrl je koprski škof Janez Jenko

Od srede, 28. decembra, čaka vstajenje škof Janez Jenko. Povzemamo nekaj misli iz homilije škofa Metoda Piriha ob pogrebu.

Ob koncu mednarodnega leta družine se je izteklo zemeljsko življenje našega škofa Janeza Jenka; zato razmišljamo, kako je bil v

svojem skoraj 85-letnem življenju povezan z različnimi družinami.

Ko se je 5. maja 1910 rodil na Jami v župniji Mavčiče na Gorenjskem, je kot deseti otrok postal član svoje domače - Petrove družine. Vsi so ga z veseljem sprejeli, zlasti še, ker je pred njim prišlo na svet devet sester. Kakšen dan po rojstvu je postal s svetim krstom član župnijske družine. Svojevrstno družino je ustvarjal s svojimi sošolci in sošolkami doma, potem na Bledu, pri svojem stricu, župniku Janezu Oblaku. Član nove družine je postal, ko je vstopil v Zavod sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano leta 1921 in pozneje, ko je na teološki fakulteti v Ljubljani v letih 1929-34 odlično študiral teologijo.

Z mašniškim posvečenjem, ki mu ga je 8. julija 1934 podelil ljubljanski škof Gregorij Rožman, je postal član duhovniške družine. Duhovništvo je poslanstvo in

POGLED V SLOVENIJO

Po novoletnem blišču in varljivem razkošju bo življenje spet stvarno in težavno

Pričetek novega leta 1995 je minil in z njim so ugasnile luči, ki so za nekaj časa nemara navdihovale mnenje o življenju, ki da je razkošno, brez velikih težav, da je skratka prijetno. Tako je bilo razumeti tudi novoletna voščila in želje, ki so jih slovenski politiki sporočali državljanom. Mediji so objavljali izide raznih raziskav javnega mnenja; med drugim so poročali tudi o tem, kateri politiki so najbolj priljubljeni in prepričljivi. V Sloveniji med takimi osebnostmi že dalj časa prednjačita predsednik države Milan Kučan in nasploh proslavljeni Janez Janša. Ob tem omenjamo vrednote, ki so jih ugotovili v že tradicionalni raziskavi Javno mnenje, ki jo prireja fakulteta za družbene vede v Ljubljani. Slovenci gojijo oboževanje dela, družine, v zadnjih letih pa tudi podjetništva in tolarja, ki je trdna nacionalna valuta.

V zadnjih letih je sicer zaznati čut religioznosti, vendar pa povečevanje družbene moči katoliške Cerkve ne pomeni tudi naraščanja njenega družbenega ugleda, je bilo ugotovljeno v omenjeni raziskavi Slovensko javno mnenje 1994. Je pa za Slovenijo predvsem v primerjavi z drugimi srednje in vzhodno evropskimi državami značilna visoka stopnja kulture, svobode in str-

pnosti. Iz anket in raziskav, opravljenih v pričetku leta 1995, izhaja, da bi Slovenci, če bi bilo to potrebno, ponovno strnjeno glasovali za samostojno državo, in to, da javnost obžaluje slabe odnose med Slovenijo in Italijo.

Življenje se je sedaj že povrnilo v običajno strugo, kar pomeni, da je stvarno in torej težavno. Najbolj bridko in negotovo je za tiste, ki premalo zaslužijo za vsakdanje življenje. To je nevidni oziroma prikriti temni del »zgodb o uspehu«, ki je uradno geslo Liberalne demokracije Slovenije, stranke predsednika dr. Janeza Drnovška. Socialne razlike se poglabljajo, ker je nova država samo pridobitniška in ne tudi socialna, ki bi skrbela za revne sloje in posameznike. Navajamo, da je Rdeči križ Slovenije lani pomagal 70 tisoč družinam v državi, da so lahko preživele.

Doslej premalo znana razsežnost slovenskega življenja je veliko število narkomanov. Na pojav opozarjajo psihologi, sociologi, zdravniki in teologi. Tako je ugotovljeno, da je v naši državi kar okrog 8 tisoč mladih narkomanov, ki redno uživajo mamila; od tega je 5 tisoč fantov in okrog 3 tisoč deklet.

Prva skupnost Srečanje za zdravljenje moških narkomanov bo pričela delovati v nedeljo, 8.

Slovenija ne priznava avtohtonosti hrvaške manjšine

V Sloveniji se ponavljajo zahteve, da bi hrvaški manjšini priznali avtohtonost, to je prvotnost oziroma izvornost. Takšne zahteve prihajajo zlasti iz nadškofijskega ordinariata (Kaptola) v Zagrebu in predsednika hrvaške skupnosti v Ljubljani Iva Kapetanovića. Ministrstvo za zunanje zadeve je v sodelovanju z uradom za narodnosti pri vladi republike Slovenije v odgovoru na omenjene zahteve poudarilo, da slovenska ustava opredeljuje v svojem 64. členu le italijansko in madžarsko skupnost kot avtohtoni ter jima poleg temeljnih človekovih pravic zagotavlja še posebne kolektivne pravice. Posebno varstvo je na podlagi 65. člena ustave s posebnim zakonom določeno za pripadnike romske skupnosti v Sloveniji.

Razen omenjenih nacionalnih skupnosti živi v Sloveniji večje število priseljencev iz nekdanjih jugoslovanskih republik, ki so se v različnih obdobjih naselili v sedanji slovenski državi. Med njimi naj bi bilo 542.212 Hrvatov. Večina je ob osamosvojitvi Slovenije dobila slovensko državljanstvo. Tem skupinam prebivalstva - odločno izjavlja ministrstvo za zunanje zadeve - ob soglasju urada za narodnosti ustava republike Slovenije ne zagotavlja posebnih kolektivnih pravic, torej nimajo statusa avtohtone narodne skupnosti.

M.

V slovenskih vrtcih in šolah še zmeraj »tovarišice« in »tovariši«

Poslanec Socialdemokratske stranke v državnem zboru Ivo Hvalica je na ministrstvo za šolstvo in šport naslovil vprašanje o tem, zakaj vzgojiteljice v otroških vrtcih in prosvetne delavce v osnovnih šolah v Sloveniji še zmeraj imenujejo »tovarišice« oziroma »tovariši«. Meni je, da obrazložitev takega vprašanja ni potrebna »glede na dejstvo, da smo v letu 1994 oziroma 1995«. Ministrstvo je odgovorilo na način, ki ni prepričljiv in dejansko pomeni sprenevedanje. Zatrjuje namreč, »da v republiki Sloveniji ni predpisa, ki bi urejal naslavljanje oseb v otroških vrtcih in šolah. Naslavljanje je zato odvisno od dogovora med učenci in učitelji.« V odgovoru, ki poslanca Ivo Hvalice in gotovo tudi velikega dela slovenske javnosti ne zadovoljuje, je tudi zapisano, »da je izvirni smisel besede tovarišica oziroma tovariš v poudarjanju osebnega odnosa med dvema osebama; morda je razlog, da se ta izraz v slovenskih vrtcih in šolah ohranja, iskati prav v tem.«

M.

služenje. Kristus ga je po predstojnikih poslal najprej za kratek čas za kaplana v Kostanjevico na Dolenjskem in že isto leto za vzgojitelja v Zavod v Šentvid. Leta 1940 je odšel v Beograd in tu je skozi 24 let ustvarjal svojevrstno družino kot katehet na gimnaziji, kot urednik Blagovesti in kot generalni vikar beograjske nadškofije. Za vse to mu sedanji beograjski nadškof in metropolit Franc Perko, ki se ni mogel udeležiti pogreba, izraža iskreno zahvalo. Svojevrstno družinsko izkustvo zanj je bilo tudi, ko je leta 1946 prestal 3 mesece zapora. Leta 1964 ga je papež Pavel VI. poslal v našo

škofijsko družino na Primorsko. S škofovskim posvečenjem pred dobri tridesetimi leti (6.9.1964 v Logu pri Vipavi) je postal naš prvi učitelj in voditelj, z ureditvijo koprške škofije v povečanih mejah leta 1977 pa njen prvi in najvišji pastir. Povzoru Jezusa dobrega pastirja si je prizadeval spoznati vse duhovnike svoje škofije in čim več vernikov. Vsak mesec nas je v škofijskem listu spodbujal, kakšni moramo biti. Skrbel je za čistost in pravovernost cerkvenega nauka. Petkrat je po svoji pastorski službi obšel vso škofijo in se je na pastoralnih obiskih srečeval ne le z duho-

vniki, ampak tudi z birmanci, z mladino, s starši in botri ter z vsem božjim ljudstvom. Njegova srčna želja je bila, da bi se moralno življenje na Primorskem z ureditvijo škofije Koper, za kar ima rajni škof velike zasluge, dvignilo in okrepilo. Škof Janez je bil pokončen, pošten, delaven, urejen in iskren človek, sinovsko vdan v sv. očeta, globoko povezan z Bogom. Bil je na dveh koncilskih zasedanjih II. vatikanskega cerkvenega zbora in na treh sinodah.

Ko je odložil odgovornost škofovske službe, je tudi zadnjih sedem

(se nadaljuje na 5. strani)

Perspektive tržaškega gospodarstva

Žal imam na razpolago le malo prostora; tematika, ki jo bom obravnaval, bi namreč zahtevala bolj poglobljeno analizo.

Temo bom razčlenil na različne sektorje, še posebno bom poudaril trende, ki bodo po mojem prevladovali v novem letu.

A) Industrijski sektor

Tajev hudi krizi: slavni Tržaški Arzenal, zadnji ostanek mogočnega tržaškega ladje delništva, hira. Na svetovni ravni je ladjedelništvo v hudih težavah; na italijanskem prizorišču tvega celo propad, saj bo EGS čez nekaj let prepovedala vsako vrsto podpore nacionalnim ladjedelnicam. To bo nedvomno zelo negativno vplivalo tudi na »Divisione motori« (bivša GMT), katere dejavnost se je v zadnjih letih že močno okrnila. Podobne težave imajo tudi manjše industrije, ki delujejo kot dobavitelji za ladjedelništvo.

V hudi stiski je tudi škedenjska železarna: ali bo preživela? Proizvodi so kvalitetni, naprave in strukture dobre ali vsaj zadovoljive, največja težava je huda zadolženost, ki odbija morebitne kupce.

Kljub vsemu sem zmerno optimističen, čeprav me strašita počasnost in pomanjkanje odločnosti pri reševanju teh problemov. Bolj obetavne so nove ekonomske pobude bodisi industrijskega kot »pred-industrijskega« značaja (v okviru BIC-a), predvsem glede uporabe novih tehnologij.

B) Znanstveni sektor

Ta je najobetavnejši tako v znanstvenem centru na Padričah kakor pri bazoviškem sinhrotro- nu Elettra. Nekateri znaki kažejo na prehajanje iz teoretične raziskave na uporabnost in to tudi v Bazovici, kjer so se stvari doslej razvijale po najbolj rožnatih predvidevanjih. Vprašujem se, v kolikšni meri bo ta pomembna raziskovalna struktura lahko vplivala na širše področje krajevne gospodarske dejavnosti. Sadovi raziskave ne poznajo meja, zato upamo, da bo tudi ta naprava obrodila večjo zaposlenost in ekonomske sadove na našem ozemlju.

Rekel bi, da je znanstveni sektor trenutno najbolj obetaven, četudi je njegova dejanska ekonomska korist težko ocenljiva.

C) Terciarni sektor ali sektor uslug

Naj le bežno omenim bančništvo, ki ga trenutno prevevajo razne novosti (združitve, privatizacije ipd.), vendar ne na lokalni ravni; poudaril bi raje uspešnost zavarovalništva, v katerem odigrava Trst pomembno vlogo; in to ne samo v mejah Italije. Zavarovalnice Generali so končale zelo uspešno poslovno leto, prav tako tudi RAS, ki jo pa, kot znano, kontrolirajo Nemci; isto velja tudi za Lloyd Adriatico, ki je pred kratkim prešel pod nadzor tujega kapitala.

Finančne in večje trgovske

dejavnosti sklepajo na splošno skromno poslovno leto bodisi zaradi splošnega ekonomskega položaja v Italiji bodisi zaradi novih državnih ureditev na Vzhodu, ki se niso še ustalile. Trgovine na drobno živetarstvo; odvisne so namreč od skromnih zmogljivosti domačinov in od prihoda »turistov« z Vzhoda.

Dosti je tudi govora o pristanišču; menim, da je to ključnega pomena za razvoj Trsta in da bi morali na njem zasnovati ekonomsko bodočnost mesta. Žal bi bila za to potrebna večja odprtost do drugih tržišč in mnogo večji dinamizem pri osvajanju novih priložnosti. V nekaterih tržaških krogih prevladuje »apatičnost«, ko ne celo odpor do takih bolj inovativnih prijemov.

S tako slabim izkoriščanjem svojega glavnega aduta si Trst verjetno zapravlja zelo dobra upanja za bodočnost.

D) Kmetijstvo in obrtništvo

O kmetijstvu in obrtništvu bi ne govoril veliko; ekonomski pomen kmetijstva, s katerim se večinoma ukvarjajo tukajšnji Slovenci, je skromen.

V obrtništvo je sicer nekaj dejavnosti, a zavira ga pomanjkanje tukajšnje delovne sile; predvsem v stavbeništvu je mnogo imigrantov z Vzhoda oziroma delavcev, ki se vozijo vsak dan iz Furlanije.

Zaključek

Če povzamemo zgornjo misel, bi dejal, da je kriza, ki jo doživljamo sedaj, zelo huda predvsem zato, ker izhaja iz demografskega problema, iz pomanjkanja novega zagona, ki ga daje porast prebivalstva; smo priča upadanju, staranju prebivalcev in nekemu občemu občutku resignacije.

Zato je še težje razumeti, zakaj Tržačani tako trmasto zapirajo vrata idejam, ljudem in pobudam z Vzhoda. Nekoč so v to mesto prihajali podjetniki iz Dalmacije, Grčije, Armenije, iz celotnega avstro-ogrškega cesarstva; prihajali so razni Economo, Revoltella, Cosulich; zdaj prihajajo razni poulični prodajalci ali pa državni uradniki nižjega sloja, ki ne morejo veliko prispevati k prenavljanju tega mesta.

Kot sem že omenil, je bodočnost Trsta verjetno vezana na pristanišče in dejavnosti, kot so lahko npr. razne finančne, trgovske in zavarovalniške pobude. Industrija, kakor smo jo pojmovali v preteklosti (t.j. velika industrija s skromno dodano vrednostjo, ki uživa državno podporo in onesnažuje), je opravila svoje.

Dobro kaže tudi področje znanstvenih raziskav, če mu bo uspelo dobiti praktične aplikacije za svoje dosežke; tudi mala industrija, ki temelji na tehnološki inovaciji, je obetavno področje.

Kako naj sklenem ta zapis? S toplim voščilom, da bi nam prineslo novo leto 1995 vedrejšo nebo!

Aljoša Vesel

Čečenija se že stoletja bori proti ruskemu imperializmu

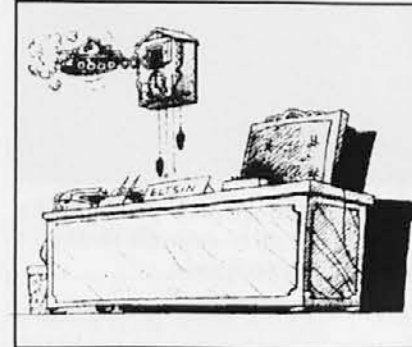
Čečenija je proglasila svojo samostojnost 1. novembra 1991; s 85 odstotki glasov je bil izvoljen za prvega predsednika Dudayev, bivši general ruske armade. Moskva (in niti mednarodna javnost) ni nikoli priznala samostojnosti ali osamosvojitve te male republike, sicer bogate s petrolejskimi vrelci.

Čečeni, ki so muslimanske vere, so se borili proti ruskemu imperializmu že od 17. stoletja. Nekaj časa je vladalo premirje ob začetkih boljševiške revolucije leta 1917; hude preizkušnje so doživeli v času Stalinovega terorizma. Leta 1944 je Stalin ukazal pregnati vse Čečene in še druga ljudstva v SSR s pretvezo kolaboracionizma z nacisti. Pregnani so jih v sredino Azije, od koder so se vrnila šele leta 1957.

Mogočni Oleg Lobov, tajnik sveta za narodno varstvo, je izjavil, da bodo osvobodili to deželo oborožencev in banditov. Kot vidimo, se izrazoslovje nekaterih

režimov ne spreminja: Čečenje ne bodo zasedli, temveč jo bodo osvobodili. Višek nesramnosti je v tem, da je pobijanje v Čečeniji notranja zadeva, kar pomeni, da imajo proste roke in nihče ne sme oporekati. Igra pa je nevarna. Nasilje rodi nov odpor. Pa ne samo med tem ljudstvom. Nad sto pokrajin, dežel in malih republik bi se rado ločilo od ruskega objema. Prej ali slej se bo to zgodilo.

Ali grozi želji po samostojnosti in svobodi novo prelivanje krvi?

Novoletna razmišljanja

Srečno novo leto 1995! Od leta 2000 nas ločuje samo še pet let. Datumi imajo na nas nek skrivnostni vpliv, ki se mu ne moremo izogniti: živimo namreč v času. Verniki ne pričakujemo leta 2000, ampak Kristusov drugi prihod na zemljo. Po letu 2000 nas bo čakalo še veliko dela. Zato se zdaj raje pripravimo na veliki jubilej. Ni pomembno, če ga bomo ućakali ali ne. Pripravimo ga v duhu vere in spokornosti.

Novoletni koncert po televiziji me je navelical. Isto sem slišal od mnogih. Tudi ti tako misliš?

Ljudje v zamejstvu si želijo politične povezanosti; udejanjiti hočejo končno tako politično telo, ki bi združilo vse Slovence v deželi. Nekateri tega nočejo; predvsem tisti ne, ki so si v preteklosti sami prisvojili zastopništvo vseh zamejskih Slovencev. To pa ni bilo nekaj realnega. Njihovi argumenti za novi svet so v resnici bolj argumenti proti nastanku tega.

Nekateri si nočejo sneti krone z glave.

Našim ljudem želim, da bi v družinah enkrat v tednu ugasnili tv in se med seboj pogovarjali. Ali sanjam? Je enkrat v tednu preveč?

Zakaj nekateri časnikarji poleg

računalnika ne uporabljajo tudi pameti? »Prvic je pod morsk gladino daroval mašo...«: tako smo brali v dnevniku. Kako je mogoče masevati (t.j. govoriti, zbrano moliti okrog pol ure, darovati kruh in vino...) pod vodo? Po moji pameti je to nemogoče. Ali bi lahko časnikar svojo trditev utemeljil?

Problem razkristjanjevanja se nadaljuje. Vidim vedno več koledarjev brez imen svetnikov. Ali primanjkuje prostor? Ali je tako lepše?

Mi kristjani se ne prodamo. Zvesti ostajamo koledarjem z imeni svetnikov; in to ne zato, ker smo... »stari«, ampak zato, ker spoštujemo to, kar je sveto.

Nek časopis je naštel dolgo vrsto napovedi »poklicnih, resnih in priznanih« vedeževalcev ob začetku leta 1994. Nobena od teh se ni uresničila.

Zakaj nosiš denar tem šarlatanom, ki živijo od naivnosti mnogih?

Novoletno praznovanje mladine. Opolnoči so stoje, resno in zavzeto zapeli Prešernovo Zdravljico. Lepa slika!

Mladost - lep obraz. Starost - lepa duša. Slednje priželim starejšim osebam.

Iz Beneške Slovenije

V četrtek, 8. decembra, je bil slovenski dialekt iz Nadiške doline glavni gost v špetrski občinski dvorani na svojevrstnem natečaju, ki ga je občina Špeter letos priredila prvič. Poleg že omenjenih dvojezičnih napisov v dveh slovenskih občinah je ta pobuda znak, da je v zadnjih časih tudi v videmski pokrajini mogoče začuti nov duh sodelovanja in da so se porušili določeni zidovi nasprotovanja do slovenske prisotnosti v teh krajih. Povedati moramo, da je bila pobuda deležna velike pozornosti med slovenskimi ljudmi, nobeden od vpisanih ni namreč zvel natečaja kot igro ali s površnostjo. Udeleženci (teh je bilo skoraj trideset) so morali v petih minutah pokazati s petjem, recitiranjem

ali pripovedovanjem, kako poznajo domači dialekt; v treh starostnih skupinah so se najbolj izkazali D. Duravig (do 40 let), ki je recitirala otroško pesmico, A. Trusgnach (do 40 let), ki je pripovedovala o svojem otroštvu, v zadnji skupini (od 40 let naprej) pa je žirijana gradila A. Clodiga, ki je navdušil s pravljico o peku ob sveti noči. Nastopili so tudi tisti, ki so s spomini segali v vojna in poveljna leta ali so polemično oz. ironično podali svoj pogled na kulturno, politično in socialno dogajanje v Beneški Sloveniji. Na natečaju sta sodelovala tudi špetrski župan F. Marinig ter odbornika za kulturo B. Dorbolo. Slovenski ljudje res potrebujejo takih srečanj ne le v Špetru, kajti poznanje

Klic iz Sarajeva

31. decembra je v prestolnici BiH poteklo tisoč dni obleganja

Sarajevo, tisoč dni agonije. Tisoč dni kronike iz obleganega mesta, tisoč naših dni, v katerih smo preko ekrana ali časopisov sprejemali slike iz balkanske morije, podobe umiranja, ki se nas vedno manj tičejo, ki so vedno bolj oddaljene. Kronologiji dogodkov namreč ni več mogoče slediti. Razumljivo, saj je to kronologija umiranja, iz dneva v dan izpopolnjen nekrologij, kronika iz dneva v dan napovedane smrti. Bojimo se je, zato o njej čim manj govorimo in razmišljamo. Ne v javnosti, v časopisju, na konferencah (kjer je praznih in neprizadetih besed vse preveč), ampak osebno, doma, s prijatelji. In vendar je teh tisoč krvavih dni tudi naših.

»Žal nam je za vse tiste, ki po vsem svetu, zunaj naših mest, mislijo, da se po teh tisočih dneh Sarajeva niso spremenili; žal nam je za vse tiste, ki mislijo, da se jih naša tragedija ne tiče,« je zapisal Zlatko Dizdarević.

- Spremenite se! - je torej klic, ki prihaja iz Sarajeva. - Spremenite se vi, ki vas ta vojna materialno ni prizadela, ki ni prizadela vaših otrok in vašega življenja, - je krik, ki naj iz teh tisočih črnih dni odmeva v naših srcih, v srcih nas, ki neprizadeto in nezavestno živimo v milosti miru.

- Spreobrnite se! Spreobrnite se! Drugače ne bo svet po tej vojni nič boljši, drugače vaša vest ne bo mogla biti čista, ne do žrtev te vojne, ampak do vaših otrok, do bodočih rodov.

Nemočni smo pred to vojno, toda temu klicu se ne smemo izogniti. Mislim, da je namenjen čisto vsakemu posamezniku, od nikogar ne zahteva nikakršnega angažiranja ali aktivizma, ta klic je osebni, intimen. Ne govori možganom, ampak srcem. Namenjen je vsem, ki se po krvi, značaju, kulturi, po ravni prizadetosti, zavestno ali nezavestno ne čutimo del Balkana. Namenjen je svetu, ki neprizadeto stopa v novo leto in se bliža tretjemu tisočletju s smrtjo v duši.

Damjan Hlede

materinega jezika in ponos nad lastnimi koreninami sta predvsem pri mladih generacijah temelja za prihodnost.

Še nekaj besed o aktualnem božičnem duhu, ki za nekatere ne predstavlja le nakupovanja daril za ožje družinske člane. Skupina mladih in starejših iz Sovodenj je svoj dopust namenila prebivalcem iz Diano d'Alba, da bi po poplavi v Piemontu lahko ponovno začeli normalno živeti v svojih vaseh oz. da bi kljub vsemu tudi oni lani praznovali Božič; žene in dekleta pa so v Liesah pripravile razne tradicionalne božične potice ter okrasne predmete, njih izkupiček pa bo šel v dobrodelne namene. Solidarnost in dobrota sta bila v božičnem času pojma, ki sta se pojavljala v vsakem pogovoru oz. govoru; brez konkretnega dejanja pa ostajata sicer lepi, vendar prazni besedi.

Erika Jazbar

Božič v Rusiji

Od našega dopisnika iz Moskve

Božič je eden tistih praznikov, ki jih Rusi imajo za »nove-stare« praznike. Do revolucije je bil velik praznik. Sedaj doživlja svoj preporod. Tudi v času komunizma ni popolnoma izginil, vendar ga je praznovala le manjšina na podeželju, zasebno in na skrivaj. Cele generacije niso imele nobene verske vzgoje; nasprotno, bile so podvržene protiverski propagandi. Danes pa je Božič spet uraden praznik in dela prost dan. Vedno več ljudi ga praznuje. Današnje praznovanje daje pogostoma čuden vtis: mnogi verniki se vedejo nenaravno, skoraj prisiljeno. To je povsem razumljivo, saj so prazniki povsod po svetu sad izročil, tradicije. Imajo svoj čar prav v tem, da se iz leta v leto in iz generacije v generacijo ponavljajo (skoraj) vedno na isti način. Spremembe so, vendar majhne in skoraj neopazne. V Rusiji pa je z oktobrsko revolucijo prišlo do preloma. Tradicija je bila prekinjena. Današnje množice niso prejele izročila od prejšnjih generacij: vedo, da so njihovi predniki nekoč praznovali Božič, priče pa, ki bi jim to lahko opisale in »v živo prikazale«, so zelo redke. Tako se tisti, ki hoče obuditi praznovanje Božiča, lahko sklicuje le na knjige in na govornice, na pripovedi ljudi, ki sami tega niso doživljali. Iz tega sledi, da je obnašanje nekako »šolsko«, ne povsem spontano.

Seveda igra tu svojo vlogo tudi ceremonialnost obredov, tipična za vzhodne narode. Nenehni pokloni, trkanje s čelom ob tla, ki jih ruski verniki uprizarjajo v cerkvah med obredi, se nam, zahodnim Evropejcem, zdijo dokaj »votli«, zgolj zunanji in površinski in vzbujajo dvom o globini vere. Včasih se vprašam, ali ni to trenutna moda.

Pri ponovnem uvajanju Božiča more pravoslavna Cerkev pomagati le deloma. V času komunizma so se njeni predstavniki kompromitirali z režimom in tako izgubili zaupanje vernikov. Ti se neradi obračajo nanje.

Kljub vsemu pa ni vse tako negativno. Mnogi izmed tistih, ki praznujejo, so iskreni in je le vprašanje časa, kdaj bodo našli ravnotežje med zunanjo vero in njenim notranjim, intimnim doživljanjem. Tu pa tam se še najdejo ljudje, ki so Božič praznovali, ki so ohranjali tradicije. Doslej so se skrivali. Sedaj pa lahko svobodno izpovedujejo svojo vero in vpeljujejo druge na poti žive tradicije.

Za konec je treba še dodati, da ruska pravoslavna Cerkev živi po gregorijanskem koledarju, torej praznuje Božič 13 dni pozneje, 7. prosinca (januarja).

S.Č.

Zanimiv pesniški večer

Tudi naše zamejsko gledališče je hotelo počastiti devetdesetletnico rojstva pesnika, pisatelja, esejista in prevajalca Edvarda Kocbeka.

Tako so zaživele na odru njegove misli, želje, upi, strah in sploh njegova vizija življenja in sveta, ki presega meje časa. Igralec Vladimir Jurc je pripravil izbor njegovih pesmi in misli ter jih z veliko tankočutnostjo in ljubeznijo do poezije in pesnika spletel v pravo odrsko stvaritev pod naslovom Globoko zgoraj ali visoko spodaj. Nekateri so mladostno in igrivo, mestoma skoraj sanjsko, izzvenele v lahkotni izvedbi igralk Maje Blagovič in Lučke Počkaj. Aleš Kolar se je s svojim izvajanjem harmonično ujema z igralkama. Vladimir Jurc je s svojo statičnostjo in strogostjo predstavil zrelo pesnikovo razmišljanje, Mira Sardočeva pa je z običajno dovršenostjo, a seveda tudi s srcem, podala pesmi, ki so bile kot nekakšna vez med ostalimi.

Brez dvoma so scena Marjana Kravosa in breztežni, a tudi togi kostumi Marije Vidau pripomogli k temu, da je režiserjeva zamisel zadobila tako lepe, skoro intimne utrinke. Za tekočo in brezhibno podajanje je poskrbel lektor Jože Faganel.

Večer je bil res zanimiv in enkraten, nedvomno vreden prisotnosti. Na žalost se je goriška publika slabo izkazala, saj se je v dvorani zbrala le skromna peščica gledalcev. Razveseljivo pa je to, da so si goriški višješolci ob spremstvu profesorjev ogledali predstavo isti dan (19. decembra) v jutranjih urah in tako spoznali delček avtorjevega opusa in s tem slovensko poezijo na drugačen, gotovo zelo prepričljiv način.

Iva Koršič

knjižnega jezika, ki je začel izhajati leta 1970, končan pa je bil 1991. Slovar obsega 1762 strani drobnega tiska, na katerih je 93.152 gesel in 13.888 podgesel; v njem je zaobseženih več kot tri milijone tristo tisoč slovenskih besednih oblik. Sedanja naklada slovarja je 27 tisoč izvodov, pri Mladinski knjigi pa obljubljajo, da ga bodo izdajali - seveda dopolnjenega in

Umrl je škof Janez Jenko

(nadaljevanje s 3. strani)

let ostal na škofiji in je bil prav z nami, s katerimi je skupaj preživel ta leta, družinsko povezan. Vsak dan smo bili skupaj pri maši, skupaj smo molili in skupaj smo se zbirali k družinski mizi.

V teh letih je še več premolil za celotno škofijsko družino ter zanj daroval svojo bolezen in druge starostne tegobe.

Bratje in sestre! Škof Janez je trdno veroval, da se bo vera spremenila v blaženo gledanje in trda življenjska borba v zmago. Tudi mi verujemo, da se njegovo življenje ni končalo in da se njegovo delo ni izgubilo. Vera nam pravi, da je ločitev od naših rajnih le začasna: ko so pretrgane telesne vezi, ostane med nami in njimi skrivnostna duhovna povezava. Apostol Pavel pravi: »Če namreč živimo, živimo za Gospoda, če pa umiramo, umiramo za Gospoda« (Rim 14, 8). Ob Lazarjevi smrti je pokazal Jezus sočutje do Marte in Marije, istočasno pa zatrdil: »Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor vame veruje, bo živel, tudi če umrje« (Jn 11, 25). Jezus je s tako gotovostjo razglasil posmrtno življenje in rekel, da je življenje močnejše od smrti in da je smrt kot kratko spanje in prehod v lepši svet.

Naj Bog da nam vsem tako močno vero, kakor jo je imel škof Janez, da bomo počasi začutili bližino in veličino njegovega bivanja.

Iz duhovne oporoke škofa Jenka

»Dragi moji duhovniki, posla-vljam se od vas. Veste, da nisem

prenovljenega - vsaka tri leta v tri tisoč izvodih.

Ko beremo sklepno besedo, ki jo je napisal dr. Franc Jakopin, se zavedamo, kako kratkoviden in zaverovan v svoj ljubljani real-socializem je bil Josip Vidmar, ko je pisal uvod Slovarju pred 24 leti. Jakopin namreč pravi takole: »Slovar slovenskega knjižnega jezika je bil končan in dotiskan v letu rojstva slovenske narodne samostojnosti in državne suverenosti, ki jima je bil jezik najočitnejši vodnik in pričevalc; zato je ta zveza življenjska in trajna.« Na-

prišel sem kaj na Primorsko po svoji volji. Vzljudil sem vas in vso primorsko zemljo ob prvem srečanju. Srčno sem želel, da Sveta Stolica prizna, da živi na tem skromnem koščku zemlje del malega slovenskega naroda, ki želi ohraniti svojo narodnost, živeti v dobrih sosedskih odnosih z večjimi narodi okrog sebe. Ostanite vdani sinovi Matere Cerkve, zvesti sodelavci mojega naslednika, ljubeči otroci svoje slovenske matere. Imejte razumevanje za povezavo z ostalimi katoličani in pripadniki drugih ver v naši državi. Tudi do ateistov moramo biti strpni in jih z ljubeznijo skušati spreobrniti. Duhovniki moramo biti luč in sol svojim vernikom. Duhovnik nadaljuje na svetu Kristusovo poslanstvo in je deležen njegove usode. Poglobljati se v nadnaravni svet, držati se ga po veri, ker je resničnejši od zunanjega čutnega, mora biti naš vsakdanji opravil, vir osebne sreče, moči in poročstvo dušnopastirskih uspehov.

Nedvomno je čas nemiren in revolucionaren, prinesel nam je veliko gorja in ruševin. Sprejmemo te žrtve, da bo rast na Božji njivi blagoslovljena. Ohranite neomajno vero v prenovitveno moč krščanstva. Nič zato, če ne vidimo uspehov. Delajmo, trudimo se, izgovorjamo za Boga in duše, gotovo bomo prejeli potem nebeško plačilo (...)

Svoje zadnje trpljenje, vse bolečine in smrt sprejemam že sedaj kot Kristusov dar. Vse to želim prenesti vdano za njegovo kraljestvo, za mojo drago Primorsko.«

dalje prof. Jakopin piše, da bo slovar »ostal ena najpomembnejših stvaritev slovenske kulture« in se s tem seveda vsi strinjamo.

Taka knjiga je največji zaklad vsakega slovensko govorečega človeka, saj mu pomeni tisti zaklad, iz katerega lahko črpa besede, se s tem usmerja v življenje, se potrjuje in živi. Slovenska beseda namreč mora biti vsakemu Slovincu sveta stvar, pa čeprav nas je na svetu samo ena tritisočinka prebivalstva.

-jupa-

Slovar slovenskega knjižnega jezika končno v eni sami knjigi

V Ljubljani so meseca decembra končno predstavili enoknjižni Slovar slovenskega knjižnega jezika, v kratkem pa napovedujejo tudi izid Slovarja na CD-ROM plošči, tako da ga bodo lahko uporabljali tudi vsi tisti, ki so »mahnjeni« na računalniško pisanje.

Izid Slovarja je za Slovence izjemnega pomena, saj gre za delo, ki bi ga morala imeti doma vsaka slovenska družina, da o ljudeh, ki se imajo za intelektualce niti ne govorimo! Gre za žlahtno knjigo,

kajti materinščina - naša lepa slovenščina - nam mora biti svetinja, slovenska beseda pa je itak srce in duša ter tudi ogledalo naroda.

SSKJ je izšel točno sto let po znamenitem Slovensko-nemškem slovarju, ki ga je pripravil Pleteršnik in še danes velja za temeljni kamen slovenskega slovaropisja novejšega časa. Izdala ga je Mladinska knjiga; po 24 letih je končno sklenjeno veliko delo, kajti v njem je zbranih vseh pet zvezkov Slovarja slovenskega

Jožefovo nagnali krave na gmajno, pasla ob popoldnevih, ko je bila šola, in vse dneve v počitnicah.

Najlepše je bilo pasti domačo kravo Piko, a kaj, ko je za to zadostoval eden, njih pa je bilo toliko. Pika je bila boljša in prijaznejša od drugih. Lahko si se naslonil na njen vrat, ko si jo pasel na verigi po mejicah poljskih poti in se ob njem ogrel, a ko je pričelo žgati sonce in so jo nadlegovali obadi, te je hvaležno pogledala s svojimi velikimi očmi, ko si ji odganjal to nadležno mrčes. Lepo jo je bilo pasti na gmajni, saj ni nikoli podivjano zbežljala, z dvignjenim repom, kot nekatere; tudi bodla se ni z drugimi. Bila je mirna in ubogljiva, bila njihova ljubljanka, bila njihovo življenje, saj jih je rešila lakote, ko so jo dobro leto po vojni pripeljali k hiši.

Dan, ko jo je šla mama kupit, jim je ostal za vedno eden najlepših dnevo otroštva. Še noč je bila, ko

sta se z najstarejšo sestro odpravili na sejno, dobre štiri ure hoda daleč. Ostali so ju z nestrpnostjo pričakovali in ko sta se popoldan vračali, so ju zagledali že od daleč, kako sta se utrujeni premikali po prašni cesti in vodili žival med njima. Preplavilo jih je neznansko veselje in v diru so se zapodili naproti, da vidijo, če je to samo privid ali resničnost. Doma so, med božanjem in navdušenjem, žival napojili pri koritu in jo odpeljali v hlev k polnim jaslim. V kuhinji so na štedilnik postavili vodo za proseno kašo in ko je mama sedla na trinožni stolček poleg krave in stisnila golico med kolena ter pričela molsti, so padajoči curki mleka, ki se je peneč nabiralo v posodi, ustvarjali ritmično šumenje. To je bila najlepša glasba lačnih otrok.

In ko so sedli za mizo, sredi katere je bila velika zemljena skleda, polna zlatorumene kaše, prelite s

kadečim se mlekom, so se pobožno prekrižali, sklenili roke k molitvi in zmolili »očenaš«. Nato je bilo slišati le še žvenket žlic in zadovoljno mlaskanje otročajevo.

Tako so preživeli, se zamlada raztepli po svetu, iskali srečo in sanjali o domu.

Ko je odšla, še kot dekletce, v svet, je s seboj ponesla vsa ta drobna, čudovita doživetja, ki so ji pomenila posebno srečo.

Komaj so njeni prsti zaobjeli seske kravjega vimena, se je naučila molsti in ko je stiskala to toplo, belo tekočino iz njih, so bili njeni spomini, njena čustva, nekje daleč, po senu in stelji: po suhem listju hrasta in bukke, po čudoviti praproti in brezi, po jelši, ki je zaokrožala njihov pašnik in ji je prijala vlažnost po potoku. V spomin se ji je prikrdlo toliko lepih trenutkov. Njeni prsti pa so nežno in čuteče molzli, kot da je sama sestavni del te živo-

sti, in prižela se je tesno k govedu, da je čutila njega toploto, ki je preplavila njeno telo in ji segrela dušo za vse samotne trenutke.

To je bil njen svet, svet poistovetenja z domom, nevidna nit nežnih spominov, povezana s popkovino njenega rojstva, ki je ni mogla nikoli pretrgati. To so bili utrinki življenja, zaradi katerih se je morala vračati domov za potešitev duše in nabiranja moči.

A prehude so bile preizkušnje življenja za ta drobna samorastniška bitja, prežgodaj pognana v svet. Iztržili so se že v otroštvu, zato so bili krhki in ranljivi, da jih je prežgodaj pobiralo enega za drugim, kot da bi želeli priti spet čimprej skupaj, drug k drugemu, kamor edino spadajo, ker bodo le tako našli svoj mir in se osvobodili vsega, kar jih je zaznamovalo že v otroštvu.

Irena Batista

Pika

Najhuje ji je bilo privezovati krave. Treba jim je bilo najprej vreči en konec verige čez vrat, zlasti na drugo stran in ga spojiti z drugim krakom. Bila je premajhna, da bi to opravila z objemom, kot so delali odrasli. Strah jo je bilo tega opravila; saj se je živina nemirno prestopala, suvala z glavo in opletala z repom sem in tja, hoteč se rešiti raznih brencljev in muh, ki jih je bila vedno polna štala. Tudi vse krave niso bile enake. Vedno se je našla kakšna, ki ji je grenila pastirjevanje.

Pasla je pri birtu, kjer je bila na dnini njena mama, pasla že kot šestletno dekletce, za kos kruha in jabolko, za preživetje. Pastir je morala vse leto od zgodnje spomladi, če je bilo ugodno vreme, so že za

Mladi zvoki in otvoritev komorne dvorane

Na sliki je šolski godalni orkester pod vodstvom I. Kureta

V veselje tistih, »ki ne morejo ali ne znajo živeti samo od kruha« (iz uvodnega govora prof. Kerševana), je bilo v sredo, 21. decembra, glasbeno srečanje učencev SCGV z otvoritvijo komorne dvorane v pred kratkim blagoslovljenih novih prostorih Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici. Profesor Kerševan se je na začetku slovesnosti zahvalil vsem, ki so prispevali, da se nadaljuje

uresničitev tega obetavnega načrta, ki omogoča mladim, da se vzgajajo in rastejo v plemeniti umetnosti Evterpe, muze glasbe.

Srečanje je uradno uvedlo delovanje moderno zamišljeno in opremljene dvoranice, ki se je ob svojem krstu izkazala za zelo primerno za manjše nastope. Pred glasbe-žejnim občinstvom so se zvrstili učenci Centra v različnih sestavih. Tako so preko duš in delavnih

prstkov mladih izvajalcev med nami zaživel glasbeni mojstri od Bacha do Mozarta, od Schuberta do Purcella in še Pergolesi, Pez, Francoeri, Kreisler, Bardos, Kocsar in Kicest. Prijetno so izzveneli baročni avtorji, ki smo jih verjetno manj vajeni kot romantičnih avtorjev in imajo svojevrsten značaj; za podoživetje le-tega se od dijakov zahteva glasbena zrelost, ki zmora spregovoriti tudi v ne lahko dojemljivi in neefektni govorici. Med izvajalci so v prvem delu koncerta izstopali pevci solisti, v drugem pa godala. Le-ta so se najbolj izkazala v šolskem godalnem orkestru z zaključnim Pastoralnim koncertom Peza, ki je bil v mrzlem decembrskem predbožičnem večeru povsem na svojem mestu.

Naj tudi mladi zvoki gojencev, ki izhajajo iz prenovljene in vedno bolj kakovostne goriške glasbene šole, potrdijo bogat razvoj naše slovenske skupnosti iz kulturne dediščine v nova obzorja. DD

Božični nastop v stolnici

Na dan sv. Stefana se je v goriški stolnici zbralo verno občestvo na že tradicionalnem božičnem zborovskem koncertnem popoldnevu, ki mu sledijo praznične pete litanije in slovesna Zahvalna pesem. »Dete, pošli zarje božje!« to je verz iz poezije Lada Piščanca, s katero je Fanika Klanjšček uvedla v nastop občinstvo, ki je napolnilo cerkev.

Najprej je na koro nastopil mestni mešani zbor Lojze Bratuž pod vodstvom Stanka Jericija; ob eni Hribarjevi pesmi je zapel dve dobri skladbi samega dirigenta. Sledilo

mu je mogočno moško petje zbora M. Filej, ki ga vodi že karizmatični Zdravko Klanjšček. Na koncu pa novost: pet pesmi sta predstavila združena pevka zbora Rupa-Peč in Miren ter s tem dokazala, da državna meja ne more ločiti slovenskih pevcev; nasprotno: združuje jih. Tudi v tem sestavu je kot solistka zablestela mlada Mirjam Pahor.

Izvedene skladbe so bile prijetne, v glavnem manj znane božične pesmi Hribarja, Jericija, Cerarja, Klanciča, Zupana, Renerja, Vrabca in drugih. Zbori so nam dokazali, da

je slovenska zakladnica božičnih pesmi izredno bogata; lepo je bilo opaziti, da so med ustvarjalci teh živih del tudi naši zamejci.

Koncert se je končal z besedami »Nebesa angelov so zdaj odprta. Jezus, ... naj tvoja milost vekomaj nam sije.« Tudi preko tega koncerta je poslal Gospod na našo skupnost svoj blagoslov in »zarjo božjo«. Pesmi so izzvenele kot molitev, blago dišeca daritev Bogu, ki naj da, da se njegov Sin vsak dan rodi med nami, nas združuje z milostjo, ki sije vekomaj. DD

»Ali obstaja ena sama velika Gorica?«

Predlog treh časopisov za odpravo pregrad med Gorico in Novo Gorico

»Ali obstaja ena sama velika Gorica? Da, živi ne samo v ljudeh, ki jo čutijo, ampak, če se ozreš preko Erjavčeve ulice, onstran tistih pregrad, preko mreže velikega trga pri železniški postaji, vidiš, da se mesto nadaljuje, gre naprej. Toda tista mreža, tiste pregrade...

Mi iz uredništev časopisov Isonzo - Soča, Oko in Zuf de Žur si zastavljamo cilj, da bi bil mejni prehod pri Erjavčevi ulici neprekinjeno odprt in da bi bila mreža železniškega trga umaknjena in spremenjena v preprosto črto, zarisano na mejnem terenu.«

Tako beremo v skupni izjavi zgoraj omenjenih goriških časopisov z obeh strani meje. Župana obeh mest in drugi politični predstavniki se s predlogom v glavnem strinjajo, čeprav obstajajo tudi tisti, ki jih tovrstno dejanje odprtosti ne prepriča preveč (npr. goriški senator Romoli - Forza Italia).

Mreža železniškega trga je v resnici danes le anahronistični spomenik krute preteklosti, simbol ločitve, ki jo je povzročila vojna in jo je potem hladna vojna le zamrznila; tudi če je tista meja danes na videz normalna, tudi če smo se ji privadili. Ta meja ni naravna; je le umetna pregrada, s katero so nekoč hoteli ločiti zgodovino, kulturo in življenje ljudi, ki so se čutili in se še danes čutijo del istega kulturnega prostora. In anahronistično je dejstvo, da se mora tisti, ki želi v večernih urah v Novo Gorico ali obratno, peljati skozi državno mejo pri Rdeči hiši oz. Vrtojbi (kar danes zaradi »igralniškega prometa« ni prav nič lahko!). Zato je pameten tudi predlog, da bi bil mejni prehod pri Erjavčevi ulici neprekinjeno odprt.

Ne glede na to, odkod je prišla ta pobuda ali na kateri strani je kdo bil med vojno ali v času hladne vojne, in ne glede na to, na kateri strani je kdo danes, bi se morali vsi Goričani prepoznati v tem predlogu, ki bi lahko pomenil skupno obogatitev za to večnarodno območje v zavesti, da se tudi tukaj, na tak način, gradi nova Evropa.

MePZ Podgora v Reziji

V sredo, 28. decembra, so goriški pevci nastopili na božični reviji v kulturnem domu v kraju Varcota blizu Ravence (Prato di Resia) na povabilo dekliške skupine Rože Majave iz Rezije.

Spored je pričel moški zbor Monte Canin iz Rezije, ki je zelo ubrano odpel 7 božičnih pesmi iz alpskega repertoarja avtorjev Malatesta, De Marzija in drugih. Mešani pevski zbor Podgora je pod vodstvom dr. Mirka Špacapana pričel z Gallusovim motetom Ecce concipies ter nadaljeval z dvema Merkujevima skladbama na beneško besedilo (Te dan je vsega veselja' in Na zapoved je prišla!); sledile so Mavova Pridite molit, Kramarjeva Slava Bogu na višavi ter Bratuževa Svetlo blestijo. Tem skladbam so goriški pevci na željo občinstva dodali še črnsko duhovno v Gačnikovi priredbi Tam na poljani tihi.

Zadnja so na oder stopila dekleta rezijanske skupine Rože Majave, ki so na svojstven način podala pet domačih božičnih skladb, nekatere tudi v lastni priredbi.

Koncert, ki ga je registriral Radio Trst A, se je končal s skupno pesmijo Kaj se vam zdi pod taktirko dr. Mirka Špacapana.

Prireditve je bila lepa priložnost za vzpostavitev prijateljskih vezi s prebivalci doline Rezije, ki v zadnjem času poglabljeno raziskujejo svojo narodno pripadnost. Tudi Slovenci z Goriškega moramo prispevati k njihovi nadaljnji rasti v smeri

vključevanja v enotni slovenski kulturni prostor. PD Podgora

Miklavževanje v Podgori

Sveti Miklavž je obiskal Podgoro v ponedeljek, 5. decembra, v prostorih bivše osnovne šole. Podgorska mladina in otroci so v režiji Lidije Jarc pripravili igro, ki je razveselila vse navzoče.

Pred odhodom na svet so se nebeščani vneto pripravljali na pot in vsi so bili izredno dobre volje. Videli smo sv. Petra, ki si je za priložnost obril brado, originalnega Cirileta, ki je govoril po števverjansko, angelčke, ki so plesali po ritmu disko glasbe, Serafina, ki je živčno miril ponoreli nebesni dvor, in na metli se je pojavila še »Befana«. Tudi v peklju je vse mrgolelo in šumelo. Hudički in hudiči so imeli veselico z Luciferjem in njegovo ženo Kunegondo. Peli so, dirigirali, plesali, rajali.

Igrica je na duhovit način prikazala življenje sodobne družbe, ki ne zna več ceniti pravih vrednot in se spušča v malenkosti modernega sveta.

Ob koncu so nebeščani prosili za pomoč Natkota, ki jim je pripeljal samokolnico, da so lahko spravili pakete na svet.

Ob slovesni koračnici je prišel dobitljivi stari sv. Miklavž, ki je vse otroke obdaril in za vsakega imel prijazno besedo.

Najlepša hvala vsem, ki so na katerikoli način sodelovali. JL

Izšla je tretja številka revije Pretoki

Decembra je v zamejstvu izšla tretja lanska številka kulturne revije Pretoki, ki jo izdaja Kulturna zadruga Maja iz Gorice v sodelovanju s Komisijo za kulturo pri Slovenski kulturno gospodarski zvezi in z goriškim Kulturnim domom. Revijo ureja Ace Mermolja.

Tretja številka revije, s podnaslovom V znamenju literature, prinaša v uvodnem delu več literarnih prispevkov mladih piscev in piscev srednje generacije (Jurij Paljk, Igor Pahor, Boris Pangerc, Matejka Grkič, Majda Gerget).

Za uvodni esej o literaturi v zamejstvu je poskrbel Miran Košuta, ki je označil identifikacijske posebnosti tukajšnje književnosti. Košuta jemlje kot izhodišče svojega razmišljanja pet zaznamovanosti in sicer: ontološko, etično, narodnostno, prostorsko in jezikovno. Na tej osnovi začrta »znamenje«, ki daje zamejski literaturi poseben pečat in glas. Zanimiva eseja o narodnostnem vprašanju sta prispevala Marija Jurič Pahor in madžarski pisec Csaba Tabajdi. Marija Jurič razmišlja v eseju Pri-sila spomina o problemu naroda kot moči, Csaba Tabajdi pa o funkcijah in disfunkcijah nacionalnega vprašanja v srednji in vzhodni Evropi. Marko Jarc je prispeval drugi del študije o prevajalskem delu Andreja Budala. Tokrat je analiziral Budalove prevode iz francoščine. Zaključni članek je izpod peresa Aceta Mermolje, ki razmišlja o spremembah, ki vplivajo na življenje slovenske manjšine v Italiji, ter o reakcijah naše skupnosti na zgodovinske prelomnice. Naj še povemo, da je ta številka revije opremljena s slikami slovenskega goriškega slikarja Vladimira Klanjščka.

Mala Cecilijanka

Tradicionalna revija otroških in mladinskih zborov Mala Cecilijanka na praznik Brezmadežne je bila lani v Kulturnem domu na pobudo Združenja cerkvenih pevskih zborov v Gorici. Nastopilo je lepo število zborčkov, in sicer 9 z Goriškega, 2 pa iz tržaške pokrajine. Naj jih naštejemo: otroški zbor Doberdob (vodi Lucija Lavrenčič), mladinski zbor Štandrež (Kristina Marussi), otroški zbor Šmaver (Nadja Kovic), otroški zbor Ladjica iz Devina (Olga Tavčar), mladinski zbor Vrh sv. Mihaela (Marjanka Čevdek), otroški zbor Kresnice (s. Karmen Koren), otroški zbor F.B. Sedež iz Števerjana (Valentina Humar), otroški zbor Oton Župančič iz Štandreža (Elda Nanut), otroški zbor Plešivo (Tanja Kuštrin), otroški zbor Rupa-Peč (Tanja Kovic), mladinski zbor Ivan Trinko (Stanko Jericijo). Program je povezovala pridna Alenka Di Battista iz Števerjana.

Poseben vtis z revije so pustili v poslušalcu-gledalcu mladi obrazi zborovodij, ki se uvajajo v glasbeni svet naših malčkov in jim ga skušajo približati na čim prijetnejši način. Pri dirigentih so bili razpoznavni sadovi zborovodskega tečaja, ki ga je Zveza

slovenske katoliške prosvete priredila v mesecu januarju lani v Štandrežu: predvsem izbira pesmi je bila primerna starosti otrok. Lepo bi bilo, da bi se zato izpopolnjevalni tečaji v bodoče ciklično organizirali. Z originalnimi klavirskimi spremljavami so se zborovodje izognili marsikateri nevedčnosti (nižanju in negotovim pasazam v pesmih), ki je na odru vsakdanja ne samo pri otroških, pač pa tudi pri odraslih zborih. Pri enoglasnih pesmicah je spremljava podlaga in tudi bogatitev melodije.

Približno polovica zborov je izvajala po eno ljudsko pesem; za to naj jim gre velika pohvala. Pri otroških zborih opažamo namreč vedno večje vrzeli v poznavanju starih narodnih melodij: zborovodje bi zato lahko od časa do časa vnesli v repertoarje delce te bogate dediščine.

Revija je bila kvalitetna, izvajanje je bilo na dobri ravni, zato lahko verjame, da ima otroška pesem na Goriškem rožnato bodočnost in z njo tudi odrasli zbori.

Valentina Humar
(Oproščamo se, ker objavljamo članek z zamudo zaradi pomanjkanja prostora v prejšnjih številkah - Ured.)

Petrolifera Goriziana

GORICA - Ulica Trivigiano 41 - Tel. (0481) 20671

- ☛ plinsko olje za ogrevanje
- ☛ maziva
- ☛ pogonska goriva
- ☛ avtoprevozi s cisterno

... telefonirajte nam,
da bo zima topla,
pri nas sta prijaznost
in resnost Vam
na razpolago

Iz božične homilije škofa Bellomija

Objavljamo nekaj odlomkov iz homilije, ki jo je tržaški škof msgr. Lovrenc Bellomi imel za Božič med slovesno sv. mašo v stolnici

»Janezov evangelij, ki smo ga pravkar poslušali, uokvirja Božič v najslovesnejši okvir in ga postavlja v njegovo pravo perspektivo. Razlaga nam namreč, da je bil Otroek, katerega rojstvo praznujemo, že »v svetu« (Jan 1, 10). Pravzaprav, da je obstajal v začetku, torej od vedno, večni kakor Bog in Bog On sam (Jan 1, 1).

Prisoten je bil kot Beseda (besedilo je ohranilo latinski izraz »Verbum«, kar pomeni besedo), kot Življenje, kot Luč; kot tak je On prvi na svetu, je zgleden in učinkovit vzrok sveta, ker »vse je bilo storjeno preko Njega.«

Tisočletno iskanje človeškega razuma, da bi našlo smisel sveta in zgodovine, negotovo jeclja in se marsikdaj izgublja v meandrih stoletij in v skrivnostni globini vesolja. Filozofi, književniki, znanstveniki, misleci in modreci skušajo oblikovati kako rešitev. Nekateri se proglašajo za skeptike in agnostike. (...) Vendar so znameniti, pa tudi navadni ljudje prišli do lepe gotovosti o obstoju nekega najvišjega bitja, nekega prvotnega vira, iz katerega vse izhaja; neke vsemogočne roke, ki vsako stvar vzdržuje, giblje in vodi h koncu. To je že veliko, vendar skrivnost ostaja. Kdo je Bog, kako se imenuje, kakšen obraz ima?

Drugo berilo nas je spomnilo, da On ni ostal zaprt vase, nem in oddaljen. Pojavil se je večkrat. (...) Na koncu se stanje korenito spremeni, ker nam »je v teh dneh govoril preko Sina.«

Presenečenje je velikansko, začudenje prekipevajoče, ganjenost koprneča. Res je: Otroek

je, vendar je Božja Beseda. (...) Beseda, ki »je meso postala« (Jan 1, 14), ostaja to, kar je vedno bila. (...) Vendar ima ta njen ponovni prihod nekaj izvirnega in novega. (...) To pomeni, da so ljubezen, modrost in moč Najvišjega, ki so bile v veselju in zgodovini od vedno skrite in dejavne, prišle na dan in da so prevzele človeško strukturo. (...) Na ta način Bog odgovarja na najbolj vznemirjajoča vprašanja našega razuma, izpolnjuje največja pričakovanja src, pričinja z izpolnjevanjem svojih pravičnih in ljubečih načrtov, ki so načrti Očeta vseh.

Kdor veruje v Boga-človeka, prejema od Njega »Boga« (Jan 1, 112). To terja od nas, da se pustimo popolnoma prevzeti od Boga, ki se javlja v Jezusu Kristusu.

Če kraljuje v središču naših interesov »zlato tele« (...), kako lahko mislimo, da je pravo življenje tisto, ki se je pojavilo v uboštvu in preprostosti Betlehema? (...) Človeška modrost je precej oddaljena od logike božje modrosti, vendar brez le-te blodimo v temi, delujemo zaman, gremo naproti popolnemu izkoreninjenju, osamljenosti in obupu.

Gospodov ponovni prihod (...) naj prebudi v nas kot dar njegovega rojstva željo po tistem »novem življenju«, v katerem smo bili prerojeni pri krstu. Če bomo tej božji energiji dovolili, da kroži v nas, in če bomo s plemenitim navdušenjem prispevali k njemu očiščujočemu in spreobrnjujočemu toku, bomo opazili, da je prišel Odrešenik.«

Linhartova listina Dragu Gorupu

Znani zamejski kulturni delavec Drago Gorup je v torek, 27. decembra, prejel pomembno priznanje - Linhartovo listino. Slovesnost je potekala v Gregorčičevi dvorani: Gorupu je listino podelil član strokovne komisije za gledališče pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije Igor Štomajer, spregovorili pa so tudi visoki predstavniki Zveze slovenskih kulturnih društev Nives Košuta, Boris Pangerc in predsednik Ace Mermolja, nato pa še nagrajenec sam.

Drago Gorup je Linhartovo listino prejel za življenjsko delo na področju ljubiteljske gledališke dejavnosti. Kot igralec, predvsem pa kot režiser se je priljubil zamejskemu občinstvu, ki je prisostvovalo (in še prisostvuje) predstavam raznih naših amaterskih gledaliških skupin, ki nosijo pečat njegove režije.

Ob prejemu tega lepega priznanja naj grede Dragu Gorupu čestitke tudi s strani našega lista.

Vrnitev tržaških tajzójcev

V začetku tega tedna se je vrnila domov skupina šestnajstih slovenskih fantov in deklet iz Trsta in okolice, ki so se udeležili novoletnega evropskega tajzójškega srečanja v Parizu. O pripravah na letošnje srečanje smo že poročali. Glede na to, da se je v letu dni število mladih slovenskih Tržčanov, ki so šli na tajzójško srečanje, potrojilo (lani jih je bilo pet), menimo, da je to zelo pomemben dogodek za našo skupnost; zato bomo o pariškem srečanju obširno poročali v prihodnji številki.

Gorup pa je recitiral pesem Srečka Kosovega »Ne, jaz nočem še umreti« in Alberta Miklavca »Prošnjo«.

Po 50 letih imajo torej žrtve tistega krutega bombardiranja končno svoje obeležje, ki je spomin, a tudi opomin, da bi se vojne grozote, ki so jih Openci in drugi takrat doživeli, ne ponovile. Žal pa se nedaleč od nas že tri leta dogaja nekaj podobnega.

Gašperšič (SSk) novi občinski odbornik v Nabrežini

Anton Gašperšič je novi odbornik za proračun devinsko-nabrežinske občine. Imenovan je bil na mesto prejšnjega odbornika Spetiča, ki je odstopil zaradi nezdržljivosti funkcij občinskega odbornika in člana upravnega odbora Zadružne kraške banke.

Gašperšič ima diplomu ekonomske fakultete in velike izkušnje na gospodarskem področju, saj je bil vodilni funkcionar pri mnogih italijanskih industrijskih družbah kot npr. Pirelli in Maffi. Trenutno je član tržaške družbe Metalmineraria. Član je tudi tržaškega pokrajinskega vodstva Slovenske skupnosti. Nekdaj je bil tudi eden izmed možnih kandidatov za devinsko-nabrežinskega župana.

Božični koncerti in prireditve

Koncert v jami pri Brišičkih (Foto Kroma)

Ob Božiču in novem letu je na Tržaškem stekla vrsta koncertov in prireditev, ki so jih organizirale naše župnije in društva. Zaživel so tudi razni običaji kot npr. lučanje jabolk v Boljuncu na praznik sv. Štefana, ki mu je v kulturnem domu F. Prešeren sledila kulturna prireditev.

Od številnih koncertov in prireditev, ki so se zvrstili v teku prejšnjega in v začetku tega tedna, bi omenili predvsem koncert božičnih pesmi na Opčinah, na katerem so nastopili cerkveni zbor Sv. Jernej, mladinski in dekliški zbor Vesela pomlad ter openska mladinska skupina. Priložnostno misel je prebrala Ines Škabar. Na Štefanovo so v Devinu imeli tradicionalni božični koncert, na katerem so nastopili moški zbor Fantje izpod Grmade, dekliški zbor Devín, otroški zbor Ladjica, pa tudi italijanski cerkveni zbor Rilke iz Devina. Istega dne je imelo koncert godbeno društvo s Proseka, na katerem je sodeloval tudi ansambel Adria kvintet. V Mačkoljah so ime-

li božični koncert kar pol ure pred polnočico, pri Sv. Ivanu pa je bila na Štefanovo v Marijinem domu prireditev z naslovom Svetoivanski Božič, na kateri so sodelovali člani Radijskega odra in oktet Simon Gregorčič iz Kobarida.

Vedno za Štefanovo se je v sugestivnem okolju jame pri Brišičkih odvijal dvojezični koncert, ki sta ga oblikovala cerkveni zbor z Repentabra in italijanski mladinski cerkveni zbor San Luca iz Rocola-Melare. Omeniti moram še koncerta, ki sta imela širši značaj: na Štefanovo je bil v tržaškem Kulturnem domu dobrodelni koncert za rešitev Stadiona 1. maja, na katerem so nastopili Črt Šiškovič - violina, Mojca Šiškovič - klavir in Simona Mallozzi - harfa; 2. januarja pa se je v dvorani Tripčevih odvijal tradicionalni novoletni koncert po zaslugi slovenskih bančnih zavodov v Italiji. Na njem je nastopil Simfonični orkester Mariborske filharmonije s solisti pod vodstvom Uroša Lajovica.

Postavili ploščo v spomin žrtvam bombardiranja Opčin

Posnetek s svečanosti na Opčinah (Foto Kroma)

Od srede, 28. decembra, krasi levo pročelje župnijske cerkve sv. Jerneja na Opčinah plošča z imeni petinštiridesetih žrtev bombardiranja, ki ga je ta kraška vas utrpela 20. aprila 1944 s strani zavezniškega letalstva.

Svečanosti, katere glavna pobudnica je bila gospa Irma Škabar Kraus, se je udeležila velika množica domačinov, pa tudi ljudi iz drugih vasi in iz mestnega središča. Najprej je bila v cerkvi sveta maša, ki sta jo darovala župnik g. Zvone Štrubelj in kaplan g. Franc Pohajač ob sodelovanju ita-

lijanskega kaplana g. Annunziata Barbata, nato je bila pred cerkvijo slovesnost v slovenščini in italijanščini. Nataša Sosič je prebrala misel, ki jo je dr. Drago Štoka napisal ob slovesni maši ob 50-letnici bombardiranja 20. aprila letos; v italijanščini je spregovorila mlada domačinka Rossana Paliaga. Nataša Sosič je tudi odkrila spominsko ploščo, ki jo je blagoslovil župnik g. Štrubelj in ob njem tudi prebral odlomek iz Matejevega evangelija. Nekaj priložnostnih pesmi sta zapela cerkveni zbor Sv. Jernej in mešani zbor Tabor, Drago

Razstava Ars sacra v Nabrežini

V petek, 30. decembra, so v župnijski dvorani v Nabrežini odprli razstavo slik Ars sacra Alpe-Jadran, na kateri sodeluje vrsta slikarjev, med katerimi naj omenimo vsaj Lojzeta Čemažarja, goriškega rojaka Andreja Kosiča, Valentina Omana idr. Pokrovitelj razstave je Svet slovenskih organizacij, na njej pa sodeluje tudi nabrežinska župnijska skupnost s tradicionalno razstavo na božično tematiko. Petkovo otvoritev je popestril tudi kulturni program z nastopom skupine Gallus Consort (Foto Kroma).

Doživet koncert v Mavhinjah

V četrtek pred Božičem smo v naši župnijski cerkvi doživeli lepo srečanje s člani pevskega zbora Hrast iz Doberdoba. Z besedo in petjem so nas uvedli v praznične dneve. Lepo je zadonela pesem Bila je noč in še druge, ki so jih zapeli pod vodstvom neutrudnega zborovodje Hilarija Lavrenčiča. Domači

župnik je vsem čestital in voščil za božične praznike ter ob rojstvu malega Mihaela. Po koncertu smo se še zadržali z mladimi v župnišču ob prijetni družabnosti. Vsi navzoči so izrazili željo po še drugih takih srečanjih, ki duhovno bogatijo in krepijo prijateljske vezi.

Obisk prof. Z. Tavčar in prof. Rebule v Rimu

Božično vzdušje rimskih Slovencev sta s svojim obiskom v italijanskem glavnem mestu popestrila prof. Zora Tavčar in prof. Alojz Rebula, ki sta bila v nedeljo, 18. decembra, gosta slovenskega papeškega zavo-da Slovenika. Glas iz zamejstva je tako prispel do Rima, stikališča ljudi vseh svetovnih kultur in verstev. Predavanji sta obravnavali dve različni tematiki: prof. Tavčar je poslušalcem opisala sliko duhovnika, kot ga vidi današnji človek. Ob tem je tudi skušala ponazoriti, kakšen bi moral biti duhovnik za naš čas. Svoj govor je osredotočila na maševanje, pridiganje, spovedovanje in verouk.

Prof. Rebula je predaval o aktualnosti blagov in povezal njihovo vsebino in pomen s problemi moralnih vrednot, socialnega življenja, nasilja, ki nas obkrožajo. Blagri vodijo človeka k sreči in ga pripravljajo na sprejem božje besede: človek, ki sledi pravici, naj bo odprt do sočloveka, naj se spusti v socialno dimenzijo in tako vzpostavi mir v sebi in s sočlovekom.

Udeleženci predavanja so v popoldanskih urah prisostvovali sv. maši v prostorih Slovenika.

Marija Mamolo

OBVESTILA

♦V petek, 13. t.m., bo ob 18. uri v galeriji Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass 20) OTVORITEV RAZSTAVE likovnih del slikarja Jeraka Helmuta. Razstava, ki jo prireja Upravni odbor Kulturnega doma v Gorici, bo odprta do 27. januarja 1995 po sledečem urniku: od 9. do 12. ure in v večernih urah med raznimi prireditvami.

♦SLOVENSKA PROSVETA in DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV vabita v ponedeljek, 9. januarja, ob 20.30 na svečanost ob podelitvi priznanj Zveze kulturnih organizacij Slovenije prof. Lučki SUSIČ (Linhartovo za gledališko dejavnost) in gospe Marti POŽAR (Maroltovo za delo na etnografskem področju). Srečanje bo v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3.

♦V TRŽAŠKEM SEMENIŠČU bodo predavanja za duhovnike na tematiko Verodostojnost verovanja:

Umrla je prof. Neva Godnič

Po Radiu Trst A smo izvedeli, da je v Španiji umrla prof. Neva Godini-Godnič. Potem ko je vrsto let poučevala na slovenskih šolah v Trstu, je nastopila univerzitetno kariero na fakulteti za tuje jezike videmske univerze. Poleg s svojo stroko se je ukvarjala tudi s prevajanjem, zlasti italijanskih literarnih del v slovenščino in slovenskih v italijanščino.

kultura - vera - razodetje.

Ponedeljek, 9.1., ob 15.30: Verodostojnost verovanja in kultura - predava prof. Maurizio Pagano, profesor filozofije na tržaški univerzi.

Torek, 10.1., ob 15.30: Verodostojnost verovanja in religija - predava prof. Antonio Russo, profesor jezika-slovja, filozofije in filozofije zgodovine na tržaški univerzi.

Sreda, 11.1., ob 15.30: Verodostojnost verovanja in razodetje - predava prof. p. Ugo Sartorio, minorit, docent na teološki fakulteti za severno Italijo s sedežem v Padovi.

♦SV. MAŠA ZURO MOLITVE za duhovne poklice in mladino bo v Barkovljah v četrtek, 12. januarja, ob 17.30. Vabita Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljs-tva.

V petek, 13. januarja, bo v mali dvorani poleg barkovljanske cerkve ob 16. uri KATEHEZA ZA ODRA-SLE, ZA VERNIKE VSEH ŽUPNIJ TRŽAŠKE ŠKOFIJE. G. Jože Špeh zelo zanimivo razlaga Sv. pismo. Pri-dite, ne bo vam žal!

♦ACM - Gorica vabi k MAŠI ZA EDINOST KRISTJANOV v ponedeljek, 9. jan., ob 16.30 v Zavodu sv. Družine.

♦POTOVANJE S KATOLIŠKIM GLASOM. V dogovoru z udeleženci lanskega potovanja na Irsko pripravljamo potovanje na Finsko, Cap North in k norveškim fjordom. Podroben načrt bomo še objavili.

♦ROMANJE V LURD z vlakom, ki ga prireja UNITALSI za zdrave in bolne, bo letos od 27. avg. do 2. sept.

Vpisovanje so začne meseca maja.

♦MESEČNA MAŠA ZA EDINOST bo v Marijinem domu v Trstu (ul. Risorta) v ponedeljek, 9. januarja, ob 17. uri. Vabi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu svoje člane in prijatelje. Na razpolago bo tudi Ekumenski zbornik - V edinosti.

♦SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE vabi na predstavo Marc Camoletti - PRIDI GOLLA NA VEČERJO (gostovanje MGL, režija Zvone Šedlbauer). Predstave bodo v

četrtek, 12. t.m., ob 20.30 (ABONMA RED D in E); v petek, 13. t.m., ob 20.30 (ABONMA RED A in F); v soboto, 14. t.m., ob 20.30 (ABONMA RED B) in v nedeljo, 15. t.m., ob 16. (ABONMA RED C).

ČESTITKE

Te dni obhaja gospa Pavla Močnikova v Zavodu sv. Družine v Gorici 95. rojstni dan in god. Vse dobro za dušo in telo ji voščijo bivši sosede Marija, Anica in Tone.

DAROV

Vrh. Za cerkev: Zebka Rusjan za cvetje v cerkvi 20.000; N.N. za cvetje v cerkvi 50.000 lir.

Rupa. Za cerkev: msgr. Jože Žorž v spomin na župnika Dragotina Butkoviča 100.000; N.N. za vrčka za vodo in vino idr. 100.400 lir.

Gabrje. Za cerkev: Oskar Kovic za popravila dvoranice 200.000 lir.

Za slov. misij. p. Kosa: N.N. s Peči 160.000; N.N. iz Rupe 150.000; N.N. iz Rupe 100.000; Nada Žerjal Zaghet 100.000 lir.

Za Sv. goro: N.N. 100.000; N.N. Boršt v spomin na pok. mamo g. Vončine 25.000 lir.

Za Goriško Mohorjevo družbo: N.N. Jazbine 100.000 lir.

Za popravilo zvonov v Štandrežu: P.A.R. 50.000; N.N. 20.000; druž. Cej 32.000; Danilo Pavlin 60.000; druž. Budal 100.000; Ana in Gizela Briško 200.000; M. in A. Brajnik 50.000; Kristina T. 100.000; Romarji v Lurd 80.000; Nanut 50.000; N.N. 50.000; N.N. 100.000; N.N. 100.000; Bruna 200.000; Zotti D.A. 50.000; Gizela

Makovec 200.000; druž. Lutman 100.000 lir.

N.N. daruje: za misijon p. Štante 1.000.000, za cerkev sv. Ivana - Go 50.000, za Kat. glas 50.000, za Kat. dom 50.000, za Pastirčka 100.000, za objavo darov v KG 10.000 (skupno 1.260.000 lir).

Za Kat. glas: Marinka Leban 50.000; Olga Ban 20.000; N.N. Gorica 50.000 lir.

Za obnovo cerkve v Zgoniku: druž. Skupek v zahvalo 200.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Ob 10-letnici smrti Steka Kosmina 150.000; v spomin Karla Verri 100.000; Bergam. Pas. 100.000; N.N. 5.000; Bandelj 35.000; Terčon 85.000; Caharija-Span 35.000; ob krstu Giuliane G. 100.000; ob 25-letnici poroke Bertin. - Carnieli 100.000; Pupis 35.000; Podobnik 15.000; društvo I. Gruđen 50.000; Milanič 50.000; Al-legretto 20.000; bolniki 160.000; Zida-rič 10.000; Kakeš 35.000; M.D. 5.000; ob krstu Mitje Pertot 100.000; hčerka Nada Pertot daruje v spomin na mamo Valerijo 100.000; N.N. 50.000; Martin P. 100.000; Gorup 15.000; Radovič 15.000; Mladosič 15.000; Radovič-Jazbec 35.000; Bertol. 15.000; Antonini 120.000; Ravbar 5.000; Anica, Olga, Ivica in Slavko Bandelj v spomin Erminije Sulčič 100.000; Gruđen 30.000; N.N. 20.000; Koželj 5.000; Venier 35.000; Petelin 70.000; Devetak 10.000; Kojanec 20.000; Jazbec 70.000; bol-niki 270.000; Kodrič 50.000; Jazbec 50.000 lir.

Za poplavlence: župnija Nabrežina daruje preko Karitasa 850.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: N.N. ob obletnici odhoda Nadje Dolenc Žerjal v hvaležen spomin 20.000; M.C.B. v spomin na mamo Amalijo Vatovec ob obletnici smrti (2.12.1943) 50.000; L.S. 50.000; A.R. 50.000; L.P. 20.000; J.H. 10.000 lir.

Za slovensko Vincencijevo konfe-rencio: Olga Ban 20.000 lir.

Prof. Jelka Šah daruje ob četrti obletnici smrti dragega moža Maksa po 50.000 lir za cerkev v Mavhinjah, za cerkev v Rojanu, za Slovensko pro-sveto, za misijone in za Sveto goro.

Gospodu Alojzu Mlakarju v spomin

Mirenski grad se je dne 17. decembra poslovil od Alojza Mlakarja, dolgoletnega »misijonarja« na tem Mariji posvečenem griču. Pogreb je vodil škof Metod Pirih ob udeležbi številnih somaševalcev in vernikov iz Mirna in sosednjih vasi, saj so g. Mlakarja premnogi poznali tudi kot neutrudnega spovednika.

Pokojni g. Mlakar je bil Kraševac, saj se je rodil v Divači 7. junija 1900 v družini z več otroki. Med njimi je bil Ernest, ki ga je med prvo svetovno vojno zadela italijanska granata v Rožni dolini. O njem kot zglednem vernem fantu je izšla tudi knjižica z naslovom Rožica s Krasa.

Alojz Mlakar je srednje šole in teološke študije končal v Ljubljani, po maturi se je pa odločil in stopil k lazaristom. Leta 1926 je bil v Ljubljani posvečen v mašnika. Isto leto je prišel na Mirenski Grad. Odločil se je za misijone in odšel na Kitajsko, vendar se je po treh letih vrnil. Razmere so se spremenile in slovenski lazaristi so morali prepustiti Grad italijanskim lazaristom. G. Mlakar se je vrnil v tedanjo Jugoslavijo in bil po raznih službah svojega reda, med vojno v Ljubljani kot ravnatelj notranjega semenišča. Po vojni je bilo semenišče ukinjeno in g. Mlakar se je vrnil na Grad, ki so ga italijanski lazaristi zapustili.

Tam je našel poškodovano cerkev in samostan. Leta 1953 je prišel na Grad g. Alojzij Trontelj, ki je začel z veliko obnovo misijonske hiše in cerkve, in Mlakar je odšel na Rako za hišnega duhovnika k usmiljenkam, ki so jih tedanje komunistične oblasti odslovile iz ljubljanskih bolnišnic. Leta 1959 je odšel v Beograd, kjer so lazaristi odprli noviciat. Po nekaterih drugih službah se je končno vrnil na Grad leta 1969 in tu ostal do smrti kot spovednik in hišni duhovnik. Tam ga je Bog poklical k sebi, potem ko je preživel na Gradu skupno 45 let. Bog mu bodi bogat plačnik. K.H.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ 30 LET DRAMSKE DEJAVNOSTI

SREDA, 11. januarja:
ob 20. uri predstavitev publikacije 30 let dramske dejavnosti 1965-1995;
ob 20.30 odprtje dokumentarne razstave.
SOBOTA, 14. januarja:
ob 20.30 krstna izvedba igre Janeza Povšeta Kandidiraj, le kadidiraj!
Režija Emil Aberšek.
NEDELJA, 15. januarja:
ob 17. uri ponovitev igre Kandidiraj, le kadidiraj!
NEDELJA, 22. januarja:
ob 10.30 sv. maša za pokoje člane dramske skupine;
ob 17. uri slovesna proslava 30-letnice dramske dejavnosti.
TOREK, 24. januarja:
ob 20. uri okrogla miza o ljubiteljskem gledališču.

Vse prireditve bodo v župnijskem domu Anton Gregorič v Štandrežu. Razstava bo odprta do 22. januarja s sledečim urnikom: ob delav-nikih od 18. do 20. ure, ob nedeljah od 11.30 do 13. ure.

Vabimo Vas na ogled skupinske razstave slik ARS SACRA ALPE-JADRAN v župnijski dvorani v Nabrežini

Sodelujejo: slikarji Lojze Čemažar, Dragan Gačnik, Ciril Jerič, Andrej Kosič, Mira Ličen-Krmpotič, Marta Kunaver-Jakopič, Albin Lugarič, Re Moreu, Valentin Oman, Sanislava Sluga-Pudobska, Jošt Snoj

in župnijska skupnost s tradicionalno razstavo na božično tematiko. Razstava bo odprta do 15. januarja 1995, od 15. do 18. ure.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na

BOŽIČNI KONCERT

v nedeljo, 8. januarja, ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu. Združeni tržaški ženski in moški zbor vodi Aleksandra Pertot.

† Tiho je odšla naša draga sestra in teta Danica Rijavec vd. Gulin

V ponedeljek, 19. decembra, smo jo pospremili k zadnjemu počitku. Zahvaljujemo se vsem, ki so zanj molili, darovali cvetje ali na kakršenkoli način počastili njen spomin. Posebna zahvala g. župniku ter zdravnici Dorini Tommasi in sestrični Meri, ki sta nam neutrudno in z ljubeznijo stali vedno ob strani.

Vida in Mirka

Štandrež, 5. januarja 1995

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«.

Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija 55.000

Slovenija 55.000

inozemstvo 80.000

zračna pošta 100.000

Oglaš in osmrtnice: 1 modulo (5 cm viši-ne v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA.

Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV